

Saimaan ammattikorkeakoulu
Sosiaali- ja terveysala, Lappeenranta
Sosiaalialan koulutusohjelma

Elviira Nieminen, Vilma Rätty & Saara Turunen

Lapsiperheiden sosiaalipalvelut Etelä-Karjalassa – Opas perheille ja ammattilaisille

Tiivistelmä

Elviira Nieminen, Vilma Rätty ja Saara Turunen

Lapsiperheiden sosiaalipalvelut Etelä-Karjalassa – Opas perheille ja ammattilaisille, 46 sivua, 3 liitettä

Saimaan ammattikorkeakoulu

Sosiaali- ja terveysala, Lappeenranta

Sosiaalialan koulutusohjelma

Opinnäytetyö 2017

Ohjaaja: Lehtori Outi Kokko-Muhonen, Saimaan ammattikorkeakoulu

Opinnäytetyön tarkoituksena oli tuottaa opas, johon on koottu lapsiperheiden sosiaalipalvelut Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden alueella. Kohderyhmänä oli alle kouluikäisten lasten perheet. Opinnäytetyö toteutettiin kehittämistehtävänä. Opinnäytetyön tavoitteena oli, että oppaan avulla lapsiperheet ja heidän parissaan työskentelevät ammattilaiset löytävät palvelut helposti.

Opinnäytetyö koostuu oppaasta ja teoriaosuudesta. Oppaassa on lueteltu erilaisia palveluita kaikille lapsiperheille, mukaan lukien perheet, joissa on erityistä tukea tarvitseva lapsi. Opas sisältää lyhyesti tietoa palveluiden sisällöstä ja yhteystiedot palveluihin. Oppaassa on julkisten palveluiden lisäksi yksityiset palveluntuottajat ja kolmannen sektorin toimijat sekä seurakunnat. Teoriaosuus koostuu palvelujärjestelmän rakenteesta sekä palveluohjauksesta ja sen merkityksestä lapsiperheille. Lisäksi teoriaosuudessa esitellään palveluita keskeisesti ohjaavat lait.

Opas toteutettiin yhteistyössä Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden perhepalveluiden ja vammaispalveluiden työntekijöiden kanssa. Oppaaseen kerätyt palvelut on etsitty internetistä sekä esitteistä. Valmista opasta ovat arvioineet lapsiperheiden vanhemmat ja työelämän yhteistyökumppanit. Tämän jälkeen opas on muokattu nykyiseen muotoonsa.

Jatkotutkimuksena opasta voisi laajentaa siten, että oppaaseen voisi lisätä lastensuojelun palvelut laajemmin. Lisäksi oppaaseen voisi liittää terveydenhuollon palvelut, sekä kulttuuri- ja vapaa-ajan toimijoiden palvelut.

Asiasanat: lapsiperhe, opas, palvelujärjestelmä, palveluohjaus

Abstract

Elviira Nieminen, Vilma Rätty, Saara Turunen
Social Services for Families with Children in South Karelia – A Guide for
Families and Professionals, 46 pages, 3 appendices
Saimaa University of Applied Sciences
Health Care and Social Services, Lappeenranta
Degree Program in Social Services
Bachelor's Thesis 2017
Instructor: Senior Lecturer Outi Kokko-Muhonen, Saimaa University of Applied
Sciences

The purpose of the study was to find services for families with children and collect the information into a guide. The services were found on the Internet and in booklets. The target group was families with children under school age and the professionals who work with them. The services represent the public sector, the private sector and the third sector. The study has been carried out as a development task.

The aim of the thesis was to enable families and professionals to find services more easily with the help of the guide. Services for all families including families with children with special needs can be found in the guide. The guide includes information about the services and their contact details.

The guide was produced together with professionals from the South Karelia Social and Health Care District, who work in family services and disability services. These professionals and a few parents have assessed the guide. After that the guide was edited to its final form. In the future, it would be beneficial to add information on health care services, child welfare services and cultural services into the guide.

Keywords: family with children, service system, guide, case management

Sisällys

Tiivistelmä	2
Abstract.....	3
1 Johdanto	5
2 Lapsiperheiden palvelut Etelä- Karjalassa	6
2.1 Julkiset palvelut	7
2.2 Yksityiset palvelut	8
2.3 Kolmas sektori	8
3 Palvelujärjestelmä perheiden tukena	9
3.1 Lapsi- ja perhepolitiikka Suomessa	10
3.2 Palvelusuunnittelu.....	12
4 Palveluohjaus	13
4.1 Haasteet palveluohjauksessa	13
4.2 Palveluohjauksen hyödyt	14
5 Keskeiset perhepalveluita ohjaavat lait	15
5.1 Sosiaalihuoltolaki	15
5.2 Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 16	
5.3 Laki kehitysvammaisten erityishuollosta	16
5.4 Vammaislainsäädännön uudistaminen	17
6 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite	17
7 Opinnäytetyön toteutus	18
7.1 Kehittämistehtävä	18
7.2 Opinnäytetyön suunnittelu	19
7.3 Oppaan tuottaminen ja opinnäytetyön kirjoittaminen	20
7.4 Oppaan arviointi.....	21
8 Yhteenveto ja pohdinta	22
9 Eettisyyteen ja luotettavuuteen liittyvät näkökohdat.....	24
Lähteet.....	26

Liitteet

- Liite 1 Saatekirje
- Liite 2 Kyselyrunko
- Liite 3 Lapsiperheiden palvelut Eksoten alueella

1 Johdanto

Tarkastelemme opinnäytetyössämme alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä sosiaalipalveluita julkisella, yksityisellä ja kolmannella sektorilla Etelä-Karjalan alueella.

Opinnäytetyössä selvitämme, mitä palveluita ja tukimuotoja on Etelä-Karjalan alueella lapsiperheille, joissa on alle kouluikäinen lapsi. Lisäksi mainitsemme oppaassa lyhyesti lastensuojelupalveluista. Tuotamme oppaan, johon on koottu yksiin kansiin kaikki ne palvelut ja tukimuodot, joita on tarjolla. Oppaasta hyötyvät kaikki lapsiperheet mukaan lukien perheet, joissa on erityistä tukea tarvitseva lapsi. Opasta voivat hyödyntää niin perheet kuin ammattilaisetkin. Keräämme tiedon oppaaseen etsimällä palveluita erilaisista esitteistä ja internetistä. Tämän lisäksi kysymme perhepalveluiden työntekijöiltä lisää tietoa palveluista. Oppaan valmistuttua lähetämme sen lapsiperheiden vanhemmille ja perhepalveluiden työntekijöille luettavaksi. Heiltä saadun palautteen perusteella muokkaamme opasta paremmin tarvetta vastaavaksi.

Valitsemme tämän aiheen, sillä meille on tärkeää, että aihe on työelämälähtöinen. On tärkeää, että opinnäytetyö on tarpeellinen ja sitä voidaan todellisuudessa hyödyntää. Tämän opinnäytetyön tekeminen kehittää omaa ammatillisuuttamme ja osaamistamme palveluohjauksen näkökulmasta. Sisällytämme opintoihimme lastentarhanopettajan kelpoisuuden, minkä vuoksi opinnäytetyö suuntautuu alle kouluikäisten lasten ja heidän perheidensä pariin. Rajaamme opinnäytetyöstämme raskausajan palvelut pois. Palveluiden parissa toteutettu opinnäytetyö tuo meille erityisosaamista varhaiskasvatuksen työkentälle.

Tästä aiheesta ei ole aiemmin tehty opinnäytetyötä Etelä-Karjalassa. Muualle Suomeen vastaavia oppaita on tehty. Kokemuksemme mukaan palveluiden löytäminen ja saaminen voi olla perheille haastavaa. Opas hyödyttää erityisesti perheitä, joissa on erityistä tukea tarvitseva lapsi tai jotka ovat kuormittuneessa tilanteessa. Tällaisten perheiden palveluiden tarve on suurempi ja palveluverkosto on monimutkainen. Palveluita saadakseen asiakkaalla tulee olla paljon tietoa ja yhteys palveluihin. Palveluita ei välttämättä saa, jos niitä ei osaa hakea. Lisäksi

myös työntekijöillä on haasteita kartoittaa koko palvelujärjestelmää ja osata tarjota perheille juuri heidän tarvitsemiaan palveluita. Tämän vuoksi on tärkeää kartoittaa palveluita ja tuottaa opas, jota perheet ja heidän parissaan työskentelevät ammattilaiset voivat hyödyntää työssään.

Opinnäytetyömme keskeisiä käsitteitä ovat muun muassa palvelujärjestelmä ja lapsiperheiden palvelut. Suomen lait ovat keskeinen osa työtämme ja tärkeimpiä lapsiperheiden palveluja määrittävät lait ovat sosiaalihuoltolaki, laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista sekä laki kehitysvammaisten erityishuollosta.

2 Lapsiperheiden palvelut Etelä- Karjalassa

Perheen muodostaa yhdessä asuva avo- tai aviopari tai rekisteröidyssä parisuhteessa olevat henkilöt sekä heidän lapsensa, jos sellaisia on. Perheen voi muodostaa myös jompikumpi lapsen vanhemmista ja lapsi. Lapsiperheellä tarkoitetaan perhettä, jossa kotona asuu vähintään yksi alle 18- vuotias lapsi. (Tilastokeskus 2017.)

Sosiaali- ja terveyspalveluita Suomessa järjestävät kunnat, yksityiset palveluntuottajat sekä järjestöt. Kuntien tehtävänä on vastata palveluiden järjestämisestä. Perhepolitiikan linjauksista sekä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ylläpitämisestä ja kehittämisestä vastaa Sosiaali- ja terveysministeriö. Jokainen kunta vastaa palveluiden järjestämisestä lain mukaisesti. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2016a.)

Lasten ja perheiden palveluiden tarjoamisessa pyritään tuen tarpeen varhaiseen tunnistamiseen ja sen oikea-aikaiseen ajoittamiseen. Lapsille ja heidän vanhemmilleen tarjotaan tukea terveyttä ja hyvinvointia edistävien, ongelmia ennaltaehkäisevien ja korjaavien palveluiden keinoin. Tavoitteena on turvata lasten suotuisa kasvu ja kehitys, lasten ja perheiden voimavarojen vahvistuminen sekä lasten ja perheiden kokonaisvaltainen hyvinvointi ja terveys. (Terveystieteiden tutkimuskeskus 2011, 17.) Lapsiperheiden palveluita tuottaa kunnissa useat tahot

eri toimialoilta. Tällaisia palveluja ovat esimerkiksi äitiys- ja lastenneuvolat, varhaiskasvatus, perheen sosiaalityö, kasvatus- ja perheneuvolat, kolmas sektori sekä yksityinen sektori. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2011, 18.)

Sosiaali- ja terveyspalvelut ovat muutoksen alla, kun hallitus suunnittelee sosiaali- ja terveysalan palveluiden järjestämisen muutosta. Palveluiden järjestämisvastuu siirtyy kunnilta maakunnille. Palveluita tuottaa jatkossa maakunnan liikelaitokset, yhtiöt, yhteisöt, yhdistykset, osuuskunnat, säätiöt ja itsenäiset ammatin harjoittajat. Sote-keskusten palvelut, suunhoitopalvelut sekä asiakassetelillä ja henkilökohtaisella budjetilla hankittavat palvelut tulisivat olemaan jatkossa asiakkaan itse valittavana. Uudistuksen myötä asiakkaalla on jatkossa mahdollisuus valita valinnanvapauspalveluiden tuottajien joukosta itselleen sopiva palvelu. Uudistuksen tavoitteena onkin tarjota asiakkaille yhdenvertaiset palvelut, vähentää hyvinvointi- ja terveyseroja sekä hillitä kustannuksia. Tavoitteena on myös vahvistaa peruspalveluita ja hyödyntää digitaalisia palveluita entistä paremmin. Uudistuksen on määrä toteutua 1.1.2020. (Maakunta- ja sote-uudistus 2017.)

2.1 Julkiset palvelut

Sosiaalipalveluiden järjestämisvastuu on kunnalla, mutta laki ei tarkkaan määrittele palveluiden laajuutta, sisältöä tai sitä, kuinka palvelut tulee tuottaa. Kunta voi järjestää palvelut itsenäisesti tai osana kuntayhtymää. Kunta voi vaihtoehtoisesti ostaa palvelut muilta kunnilta tai yksityiseltä palveluntuottajalta. Asiakkaalle voidaan myös antaa palveluseteli, jolla hän voi ostaa tarvitsemansa palvelun. Palveluiden taso ja laatu ovat kunnan päättäjien ja luottamushenkilöiden vastuulla. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2005.)

Etelä- Karjalassa palvelut järjestetään kuntayhtymässä; Etelä- Karjalan sosiaali- ja terveystuotantoyhtiössä. Tästä eteenpäin käytämme työssämme Etelä-Karjalan sosiaali- ja terveystuotantoyhtiöstä lyhennettä Eksote. Tähän kuntayhtymään kuuluvat Lappeenranta, Imatra, Lemi, Taipalsaari, Savitaipale, Parikkala, Luumäki, Ruokolahti ja Rautjärvi. Lapsiperheiden palveluita ohjaa alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2015 - 2018, jonka tavoitteena on ennaltaehkäisevien palveluiden riittävä resursointi, hyvän vanhemmuuden vahvistaminen, asiakaslähtöinen integroitu palve-

lujärjestelmä sekä lapsen ja perheen toimintaympäristöön vietävät palvelut. (Eksote 2016.) Lastensuojelulain mukaan jokaisen kunnan tulee tehdä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma vähintään joka neljäs vuosi (Lastensuojelulaki 13.4.2007/417).

2.2 Yksityiset palvelut

Yksityiset palveluntuottajat täydentävät julkisia palveluita. Lapsiperheet voivat käyttää esimerkiksi yksityistä päivähoidtoa. Lisäksi yksityisiä palveluita lapsiperheille ovat muun muassa lasten ja nuorten laitos- ja perhehoito, vammaisten kotipalvelut sekä erilaiset terveyspalvelut, kuten hammaslääkäri. Yksityisiä palveluntuottajia voivat olla yritykset, järjestöt ja säätiöt. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2016b.) Opinnäytetyössämme olemme jakaneet yksityiset palvelut kahteen osaan; yrityksiin sekä järjestöihin ja säätiöihin. Yksityisten sosiaalipalveluiden lainsäädännöstä ja yleisestä ohjauksesta vastaa sosiaali- ja terveysministeriö (Sosiaali- ja terveysministeriö 2016b).

Sosiaalipalveluiden asiakas voi ostaa yksityisen sektorin sosiaalipalveluita kunnan myöntämällä palvelusetelillä. Eksoten alueella voi ostaa ainoastaan Eksoten hyväksymiä yksityisiä palveluita ja Eksote päättää myös palvelusetelin suuruudesta. (Eksote 2017.) Kunta voi myös ostaa palvelut asiakkaalle yksityiseltä palveluntuottajalta. Tällöin asiakas maksaa palveluista asiakasmaksulain mukaisen hinnan. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2016b.)

Jos asiakas ostaa yksityiseltä yritykseltä siivous- ja kotitalouspalveluita tai hoito- ja hoivatyötä, voi asiakas saada maksamastaan palvelusta kotitalousvähennystä verotuksessa. Kotitalousvähennyksen saa ainoastaan, jos yritys kuuluu ennakkoperintärekisteriin. Vähennyksen voi saada myös näihin palveluihin palkatusta työntekijästä. (Verohallinto 2017a.) Kotitalousvähennystä ei voi saada, jos asiakas ostaa palvelun maksusitoumuksella tai palvelusetelillä (Verohallinto. 2017b).

2.3 Kolmas sektori

Kolmas palveluiden tuottaja on niin kutsuttu kolmas sektori, jolla tarkoitetaan kansalaisjärjestöjä, yhdistyksiä ja vapaaehtoista kansalaistoimintaa. Palveluiden tuottajat eivät tavoittele toiminnallaan voittoa ja he toimivat vapaaehtoisesti.

(Konttinen, Jyväskylän yliopisto.) Eri puolilta Suomea löytyy monia järjestöjä, jotka tekevät töitä nimenomaan lasten ja lapsiperheiden tukemiseksi. Ne voivat olla paikallisia, maanlaajuisia tai kansainvälisiä järjestöjä. Muun muassa Mannerheimin Lastensuojeluliitto tuottaa paljon palveluita eri puolilla Suomea erityisesti lapsiperheille. Muita lapsia ja perheitä tukevia järjestöjä ovat muun muassa Pelastakaa lapset ry ja Suomen Lions-liitto ry. (Mannerheimin Lastensuojeluliitto; Lastenlinkit.)

Kolmannen sektorin tuottamat palvelut voidaan jakaa kahteen ryhmään riippuen siitä, millaista yhteistyötä järjestöt tekevät julkisen sektorin kanssa palvelujen tuotannossa. Osa järjestöistä tuottaa palveluja yhteistyössä kunnan, Kelan tai valtion kanssa, julkisen sektorin kumppanina. (Pihlaja 2010, 33.) Toinen osa järjestöjen tuottamista palveluista tarjoaa apua, tukea sekä palveluita itsenäisesti, vailla edellä mainitun kaltaista tiivistä ja palvelujen rahoitukseen perustuvaa kumppanuutta julkisen sektorin kanssa (Pihlaja 2010, 35).

Järjestöjen tuottamat palvelut ovat useimmiten palvelun käyttäjän näkökulmasta joustavampia ja niillä on mahdollista ylittää myös kunta- ja toimialarajoja, samalla mahdollistaen uusia toimintatapoja. Osa järjestöjen toimijoista on itse palvelun tarvitsijoita ja käyttäjiä, jolloin he tuovat järjestölle mukanaan tietoa ja omia kokemuksiaan. Heidän osallistuessaan palvelujen tuotantoon, järjestö saa lisätietoa kansalaisten tarpeista. Tämä edistää palvelujen kehittämisen yhä asiakaslähtöisemmäksi. Järjestön kautta toimintaan on mahdollista saada laajempaa ulottuvuutta esimerkiksi hyödyntämällä vertaistukea toiminnan tukena. (Paasivaara & Suhonen & Nikkilä 2004, 178.)

3 Palvelujärjestelmä perheiden tukena

Perheiden kanssa toimiessa erityisen tärkeitä periaatteita ovat asiakaslähtöisyys, perhelähtöisyys ja lapsilähtöisyys. Asiakaslähtöisyydellä tarkoitetaan yksinkertaisimmillaan asiakkaiden toiveiden ja tarpeiden huomioimista ja kuuntelemista. Perhelähtöisyydessä asiakkaana ovat perheenjäsenet, jotka nähdään oman tilanteensa asiantuntijoina ja työntekijät perheen kumppaneina. Perhelähtöisyydessä perhe tulee nähdä kokonaisuutena, mutta tärkeää on myös yksilöiden huomiointi. Lapsilähtöisyydellä tarkoitetaan sitä, että palveluilla haetaan erityisesti

lapsen hyvinvoinnin tukemista. Lasta tulee kuulla häntä koskevilla asioilla. On pohdittava, millä tavalla eri asiat ja tilanteet vaikuttavat lapseen ja hänen kehitykseensä. (Järvinen, Lankinen, Taajamo, Veistilä & Virolainen 2007, 17-18, 24, 28.)

Ennaltaehkäisy on tärkeää lapsiperheiden palveluissa. Lapsiperheiden ennaltaehkäiseviä palveluita ovat muun muassa päivähoito, neuvola, lapsiperheiden kotipalvelu ja järjestöt. Työntekijöiden tehtävänä on tukea perhettä arjessa ja auttaa perhettä löytämään voimavaroja. (Järvinen ym. 2007, 34-35.) Ehkäisevässä sosiaali- ja terveyspolitiikassa pyritään tarkastelemaan toimintaa kokonaisuutena ja huomioimaan eri toimien terveydelliset ja sosiaaliset vaikutukset. Ehkäisevä perhepolitiikka puolestaan pyrkii tasaamaan lapsiperheiden taloudellisia ja toiminnallisia pulmia. (Kokko, Lahti, Lammi-Taskula, Lehto, Muuri, Mäkelä & Taipale 2011, 124.)

3.1 Lapsi- ja perhepolitiikka Suomessa

Suomessa käytössä olevat perhepoliittiset tukitoimet voidaan jaotella taloudelliseen tukeen, perheille annettaviin palveluihin ja perhevapaisiin. Sosiaali- ja terveysministeriön tehtävänä, yhdessä muiden ministeriöiden kanssa, on vastata perhepolitiikan linjauksista sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnista. Sosiaali- ja terveysministeriön tärkeä tehtävä on palveluiden kehittäminen Suomessa. Tärkeää on huomioida se, että muutkin poliittiset päätökset, kuten työllisyys- ja ympäristöpolitiikka vaikuttavat myös lapsiperheiden elämään. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2013, 6.)

Perheet saavat yhteiskunnalta myös taloudellista tukea. Kansaneläkelaitos huolehtii Suomessa asuvien henkilöiden etuuksista. Lapsella on oikeus riittävään elatukseen, josta vanhempien tulee vastata siihen asti, kunnes lapsi täyttää 18 vuotta. Lapsiperheille maksettavia tukia ovat muun muassa äitiysavustus, lapsilisä, elatustuki, asumisen tuet sekä viimesijaisena toimeentulotuki. Merkittävin kustannusten tasaaja lapsiperheiden sekä lapsettomien perheiden välillä on lapsilisä, jota maksetaan kaikille perheille alle 17-vuotiaiden lasten elatukseen. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2013, 11, 13-15.)

Suomessa oleva perhevapaajärjestelmä auttaa vanhempia hoitamaan lapsiaan erilaisissa tilanteissa. Molemmilla vanhemmilla on tasavertaiset mahdollisuudet

hoitaa lapsiaan vanhempainvapaan ja hoitovapaan ansiosta. Vapaiden ajalta maksetaan äitiys-, isyys- ja vanhempainrahaa. Odottavan äidin äitiysvapaanpituus on yhteensä 105 arkipäivää ja hän saa tuolta ajalta äitiysrahaa. Vanhempainvapaa antaa joko äidille tai isälle mahdollisuuden hoitaa lasta kotona äitiysvapaan jälkeen. Sen kesto on 158 arkipäivää, jonka vanhemmat voivat myös jakaa keskenään. Muita perhevapaita ovat isyysvapaa ja hoitovapaat. Isyysvapaata lapsen isä voi pitää 18 päivää samanaikaisesti lapsen äidin äitiysvapaan kanssa. Yhteensä isyysvapaa on 54 päivää, joista loput on pidettävä eri aikaan kuin äidin vapaajaksot. Hoitovapaata voi toinen lapsen vanhemmista pitää siihen asti, kunnes lapsi täyttää kolme vuotta. Tällöin perhe saa kotihoidontukea. Lisäksi hoitovapaaseen on oikeus lapsen sairastuessa. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2013, 16,18.)

Lapsen hoidon järjestämiseen on perheellä erilaisia vaihtoehtoja. Näitä vaihtoehtoja ovat kunnallinen päivähoito tai perhepäivähoito, yksityinen hoitaja tai päiväkoti sekä aiemmin mainittu hoitovapaa. Suomessa vanhemmat usein hoitavat ensin lasta kotona vanhempainrahan ja kotihoidontuen turvin, jonka jälkeen lasta hoidetaan useimmiten kunnan järjestämässä palvelussa. Vuonna 2011 3-6 vuotiaista lapsista 57% oli kunnallisessa päiväkodissa. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2013, 19, 24-25.)

Lasten terveystalvaeluita ovat muun muassa äitiys- ja lastenneuvolat, jotka pyrkivät ylläpitämään lasten terveyttä ja tarkkailemaan kehitystä (Sosiaali- ja terveysministeriö 2013, 31-32). Lastensuojelun palvelut jakaantuvat avohuollon tukitoimiin sekä huostaanottoon ja sijaishuoltoon. Avohuollon tukitoimiin kuuluu muun muassa kasvatus- ja perheneuvonta, kotipalvelut ja lapsen päivähoito. Huostaanottoon ja sijaishuoltoon turvaudutaan vain silloin, jos lapsen terveys ja kehitys ovat vaarassa eivätkä avohuollon tukitoimet riitä niiden turvaamiseksi. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2013, 27-28.)

Vammaisille lapsille ja heidän perheilleen järjestetään erityispalveluita ja tukitoimia, jos yleisen lainsäädännön mukaiset palvelut eivät heidän tukemisekseen riitä. Perheen ja lapsen kuntoutus aloitetaan heti, kun vamma, sairaus tai kehitysviivästyminen ollaan todettu. Vammaisen lapsi sijoitetaan kunnallisessa päivähoi-

dossa ensisijaisesti samaan ryhmään muiden lasten kanssa, jossa hänelle järjestetään tarvittavat tukitoimet. Kelalta sairas tai vammaisen lapsi voi saada vammaisuuksia. Terveystuon, Kelan tai opetustoimen tulee järjestää lapselle tarvittavat apuvälineet. (Sosi- ja terveysministeriö 2013, 37.) Lapsen ja perheen tuen tarpeiden kartoittamiseksi laaditaan palvelusuunnitelma yhdessä sosiaalityöntekijän kanssa (Pietiläinen 2015). Palvelusuunnitelmassa on ne palvelut, joita vammaisen henkilö tarvitsee jokapäiväisessä elämässä pärjäämiseen (Kehitysvammaisten tukiliitto ry 2017). Perheen arjen sujuvuuden turvaamiseksi palvelusuunnitelmalta edellytetään kuitenkin huomion kiinnittämistä muihinkin kuin suoraan lapseen kohdistuviin palveluihin. Palvelujärjestelmä on näiltä osin moninainen, sillä se jakautuu usealle organisaatiolle ja palveluntuottajalle ja sitä ohjaavat useat säädökset. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että samalle lapselle voidaan laatia useita erilaisia suunnitelmia eri paikoissa kuntoutuksen ja oppimisen osalta. (Pietiläinen 2015.)

3.2 Palvelusuunnittelu

Erja Pietiläinen (2015) on listannut Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen internet-sivuille lapsen palvelusuunnittelun periaatteita, joista hän nostaa esille lapsen riippuvuuden huoltajistaan sekä sen, että lapsi on aina potentiaalinen oppija. Pietiläisen mukaan on myös tärkeää keskittyä perheen yksilölliseen tilanteeseen sekä nimetä perheelle tietty vastuhenkilö, joka tuntee perheen ja sen tilanteen parhaiten. Lapsen ja perheen palvelusuunnittelun tavoitteena on ensisijaisesti tukea ja vahvistaa perheen jokapäiväistä pärjäämistä ja lapsen kasvua ja kehitystä.

Perheen ja lapsen oma näkemys tuen ja palveluiden tarpeesta sekä omasta perhekohtaisesta elämäntilanteesta ovat suunnittelun perustana. Yhdessä tehdyt päätökset kirjataan palvelusuunnitelmaan vastuhenkilöineen ja kestoineen. On myös huomioitava, tarvitaanko suunnitelman ja palvelupäätösten tueksi joitakin tutkimuksia tai lausuntoja. (Pietiläinen 2015.)

Suoranaisesti lapseen tai perheeseen kohdistuvien sosiaali- ja terveyspalveluiden lisäksi on huomioitava, että lapsi ja perhe tarvitsevat elämäänsä paljon muutakin. Tarvitaan läheisiä ihmissuhteita, vuorovaikutusta ympäristön kanssa ja

merkityksellistä toimintaa niin yksilöille kuin perheelle yhteisesti. Erilaisilla palveluilla ja tukitoimilla edistetään lapsen jäsenyyttä yhteisössä ja yhteiskunnassa ja mahdollistetaan koko perheen hyvinvointi. Suunnitelmaa tehtäessä on huomiotava lapsen ja perheenjäsenten lisäksi myös ne ympäristöt, joissa yksilö elää, toimii ja vaikuttaa. Sosiaalista integraatiota voidaan edistää järjestämällä ympäristö toimivaksi ja lapsen ja perheen aktiivisuutta tukevaksi. Palveluiden ja tukitoimien tulisi pääsääntöisesti järjestää lapsen jokapäiväiseen ympäristöön kuten kotiin, kouluun tai harrastuksiin. (Pietiläinen 2015.)

4 Palveluohjaus

Palveluohjauksen tarkoituksena on määrittää asiakkaan yksilöllisiä voimavaroja ja palvelutarpeita sekä löytää niitä parhaiten tukevat palvelut ja tukimuodot. Palveluohjaus on asiakkaan etua ja asiakaslähtöisyyttä korostava työskentelymuoto, jossa työtapo, tavoitteet, tuki ja palvelut räätälöidään kunkin asiakkaan tarpeiden mukaan. (Suominen & Tuominen 2007, 7.) Palveluohjauksen tavoitteena on myös vähentää ammattilaisten päällekkäistä työtä ja resurssien hukkaamista asiakkaan kustannuksella (Suomen palveluohjausyhdistys ry 2017). Tätä tehtävää hoitaa palveluohjaaja (Suominen & Tuominen 2007, 7).

4.1 Haasteet palveluohjauksessa

Hyvinvointipalvelut toimivat useimmiten eriytyneen työnjaon perusteella, jossa jokainen palveluntuottaja toimii oman vastualueensa asiantuntijana kantaen vastuunsa vain omasta sektoristaan. Palvelujärjestelmät ovat useimmiten suljettuja yksiköitä, joille on haastavaa liittää muiden tekemää työtä osaksi omaa tukitoimintaansa, muodostaen eheän palvelukokonaisuuden. Tämän vuoksi eri tukitoimien yhteisvaikutus jää yksittäisiltä palveluntuottajilta hahmottamatta. Monia palveluita samanaikaisesti tarvitsevalle asiakkaalle tilanne on usein ongelmallinen, sillä asiakkaan tukemisen ja kuntouttamisen tulisi perustua kaikkien palveluntuottajien yhteistyöhön. (Suominen & Tuominen 2007, 19.) Perheiden tarpeita arvostavan ja tukevan palveluohjauksen tarve onkin noussut ensisijaisesti vanhempien pyynnöistä. He ovat kokeneet palvelujärjestelmän pirstaleisena ja monimutkaisena ja tukitoimien ja palveluiden löytämisen ja saamisen erityisen haasteellisenä. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2003, 19.)

Palveluohjauksen onnistumisen kannalta on tärkeää, että palveluntuottajat tuntevat palveluohjauksen sisällön ja tavoitteet ja ovat hyväksyneet sen osaksi työtään. Palveluohjaajan on myös itse tunnettava alueen julkiset, yksityiset sekä kolmannen sektorin palvelut, sillä hyvät henkilökohtaiset suhteet eri tahoihin lisäävät asiakkaan aktivoimista palveluiden piiriin paljon helpommin. (Suominen & Tuominen 2007, 43.) Palveluohjauksessa on tärkeää arvostaa kaikkia tarjolla olevia tukitoimia, jolloin myös jokaisella pienelläkin palvelulla on merkittävä paikka kokonaisuudessa (Suominen & Tuominen 2007, 5). On vaikea erotella eri tahojen panosta ja vaikuttavuutta, kun toimijoita on useita (Suominen & Tuominen 2007, 65).

4.2 Palveluohjauksen hyödyt

Palveluohjaus voidaan nähdä asiakasta vahvistavana, valtaistavana tai voimaannuttavana toimintana (Suominen & Tuominen 2007, 24). Parhaimmillaan onnistunut perheiden palveluohjaus vastaa perheen ilmaisemiin tarpeisiin, antaa tietoa ja opastusta heille kuuluvista palveluista sekä muodostaa ne heidän mielessään ymmärrettäviksi kokonaisuuksiksi. Perheen elämänlaatu paranee tukitoimien myötä ja voimavarat arjessa selviytymiseen lisääntyvät. Perheet kokevat elämän merkityksellisemmäksi sekä kokevat voivansa vaikuttamaa tulevaisuuden muotoutumiseen palveluohjauksen myötä, jolloin myös palveluiden piiriin hakeutuminen on aiempaa helpompaa. (MLL:n lasten ja nuorten Kuntoutussäätiö 2017.)

Palveluohjaus on tehokas tapa organisoida sosiaali- ja terveystalvija (Suominen & Tuominen 2007, 7). Hyvä palveluohjaus ilmenee erityisesti viranomaisten keskinäisenä toimintana, jossa asiakas on keskiössä. Asiakkaan osallistaminen häntä koskevissa asioissa lisää sekä hänen tietoisuuttaan omasta tilanteestaan, että rikastaa asiantuntijoiden ideoita ja näkökulmia tilanteen ratkaisemiseksi. Yhteistyö asiakkaan kanssa vahvistaa hänen saamaansa tukea merkittäväällä tavalla. (Gray & Webb 2010, 173.)

Palveluohjaustyötä tehdään sekä asiakkaan kanssa mutta myös palveluntuottajien kanssa varmistamalla oikeat palvelut oikeaan aikaan. (Suominen & Tuominen 2007, 65.) Palveluohjauksen tavoitteena onkin varmistaa, että perheet saa-

vat hyvin koordinoituja ja yksilöllisiä palveluja, jotka perustuvat perheiden määrittämiin seikkoihin, kuten tarpeisiin, hyötyyn ja tärkeysjärjestykseen (Sosiaali- ja terveysministeriö 2003, 19).

5 Keskeiset perhepalveluita ohjaavat lait

Opinnäytetyössämme keskeisessä osassa ovat palvelut, joiden toimintaa määrittää Suomen laki. Lait ohjaavat kunnallisen, yksityisen ja kolmannen sektorin tarjoamien palvelujen järjestämistä ja toimintaa. Seuraavaksi käsittelemme työmme kannalta olennaisimpia lakeja. Sosiaalihuoltolain lisäksi käsittelemme vammais- palveluita ohjaavia lakeja, koska opas koskee myös perheitä, jossa on erityistä tukea tarvitseva lapsi.

5.1 Sosiaalihuoltolaki

Sosiaalihuollolla tarkoitetaan *sosiaalihuollon ammatillisen henkilöstön, yksilön, perheen ja yhteisön toimintakykyä, sosiaalista hyvinvointia, turvallisuutta ja osallisuutta edistäviä ja ylläpitäviä toimia, sosiaalipalveluja ja niihin sisältyviä tukipalveluja* (Sosiaali- ja terveysministeriö 2016d). Sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut kuuluvat kaikille Suomen kansalaisille.

Sosiaalihuoltolain (17.9.1982/710) tarkoitus on *edistää ja ylläpitää hyvinvointia, sekä sosiaalista turvallisuutta, vähentää eriarvoisuutta ja edistää osallisuutta, turvata yhdenvertaisin perustein tarpeenmukaiset, riittävät ja laadukkaat sosiaalipalvelut sekä muut hyvinvointia edistävät toimenpiteet, edistää asiakaskeskeyttä sekä asiakkaan oikeutta hyvään palveluun ja kohteluun sosiaalihuollossa, parantaa yhteistyötä sosiaalihuollon ja kunnan eri toimialojen sekä muiden toimijoiden välillä tavoitteiden toteuttamiseksi.*

Sosiaalihuoltolain mukaiset palvelut on järjestettävä tueksi: jokapäiväisestä elämästä selviytymiseen, asumiseen, taloudellisiin tarpeisiin, syrjäytymisen ehkäisemiseksi ja osallisuuden lisäämiseksi, väkivallan ja kaltoinkohtelun seurauksiin, äkillisiin kriisitilanteisiin, lapsen hyvinvointiin ja kehitykseen. Sosiaalipalveluita on järjestettävä lisäksi päihteiden ongelmakäytön, mielenterveysongelman, muun

sairauden, vamman tai ikääntymisen tueksi, muuhun psyykkisen, fyysisen, sosiaalisen tai kognitiivisen toimintakyvyn tukemiseen, sekä tuen tarpeessa olevien läheisten ja omaisten tueksi. (Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö 2016d.)

5.2 Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista

Vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista säädetyssä laissa vammaisella henkilöllä tarkoitetaan henkilöä, *jolla vamman tai sairauden johdosta on pitkäaikaisesti erityisiä vaikeuksia suoriutua tavanomaisista elämän toiminnoista*. Lain tarkoituksena on edistää vammaisen henkilön edellytyksiä elää ja toimia muiden kanssa yhdenvertaisena yhteiskunnan jäsenenä sekä ehkäistä ja poistaa vammaisuuden aiheuttamia haittoja ja esteitä. Laki velvoittaa kunnan huolehtimaan siitä, että vammaisille tarkoitetut palvelut ja tukitoimet järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Palveluiden tarve määritellään asiakkaan yksilöllisesti suunnitellussa palvelusuunnitelmassa. (Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista 3.4.1987/380.)

5.3 Laki kehitysvammaisten erityishuollosta

Erityishuolto on tarkoitettu henkilölle, *jonka kehitys tai henkinen toiminta on estynyt tai häiriintynyt synnynnäisen tai kehitysiässä saadun sairauden tai vamman vuoksi ja joka ei muun lain nojalla voi saada tarvitsemiaan palveluja* (Laki kehitysvammaisten erityishuollosta 23.6.1977/519).

Erityishuollon tarkoituksena on edistää edellä mainitun henkilön *suoriutumista päivittäisistä toiminnoista, hänen omintakeista toimeentuloaan ja sopeutumistaan yhteiskuntaan sekä turvata hänen tarvitsemansa hoito ja muu huolenpito* (Laki kehitysvammaisten erityishuollosta 23.6.1977/519).

Erityishuoltolain mukaisia palveluita ovat tutkimukset, terveydenhuolto, ohjaus, kuntoutus ja toiminnallinen valmennus, työtoiminnan ja asumisen järjestäminen, apuneuvot ja apuvälineet, yksilöllinen hoito ja huolenpito, omaisten ja läheisten ohjaus ja neuvonta, tiedotus erityishuoltopalveluksista, kehityshäiriöiden ehkäisy, muu erityishuollon toteuttamiseksi tarvittava toiminta.

Kehitysvammaisuuden määritelmä on laaja ja monimuotoinen. Opinnäytetyössä tarkoitamme kehitysvammaisella lapsella henkilöä, jolla on vamma ymmärtämisen- ja käsityskyvyn alueella. Kehitysvammaisen lapsi ja hänen perheensä ovat oikeutettuja erilaisiin palveluihin riippuen vammaisuuden asteesta ja sen ilmentymisestä. Palvelut ovat aina yksilöllisiä ja ne vaihtelevat eri ihmisillä. (Kehitysvammaisten Tukiliitto ry 2016.)

5.4 Vammaislainsäädännön uudistaminen

Sosiaali- ja terveysministeriö on uudistamassa vammaislainsäädäntöä vammaisten ihmisten osallisuuden ja yhdenvertaisuuden parantamiseksi. Uudistuksen tavoitteena on säilyttää nykyiset perusoikeuksia turvaavat oikeudet, kuten oikeus palveluasumiseen, henkilökohtaiseen apuun ja liikkumista tukeviin palveluihin. Tavoitteena on kehittää muun muassa henkilökohtaista apua ja lyhytaikaista huolenpitoa sekä valmennusta ja tukea uudenaikaisena palveluna. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2016e.) Vammaislainsäädäntöä uudistettaessa, vammaispalvelulaki ja kehitysvammalaki yhdistyvät yhdeksi laiksi (Valtioneuvosto 2016).

Sote- ja maakuntalaki, palveluntuottajalaki ja valinnanvapauslaki on otettu huomioon uuden vammaispalvelulain valmistelussa. Lain tarkoituksena on tulla voimaan, kun uudet maakunnat aloittavat toimintansa vuonna 2020. (Sosiaali- ja terveysministeriö 2016e.)

6 Opinnäytetyön tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyön tarkoituksena on luoda opas, jonka avulla lapsiperheet ja heidän parissaan työskentelevät ammattilaiset saavat tietoa lapsiperheiden palveluista Eksoten alueella. Opinnäytetyön tavoitteena on, että lapsiperheet ja ammattilaiset löytävät Eksoten alueella olevat palvelut entistä helpommin oppaan avulla.

Kehittämistehtävät ovat:

1. Tuottaa ja koota tietoa lapsiperheiden palveluista Eksoten alueella
2. Arvioida koottua tietoa yhdessä alan asiantuntijoiden ja palveluiden käyttäjien kanssa
3. Tuottaa opas lapsiperheiden palveluista Eksoten alueella

7 Opinnäytetyön toteutus

Opinnäytetyö toteutetaan kehittämistehtävänä. Meidän kehittämistehtävämme on etsiä ja koota yksiin kansiin Eksoten alueella olevat lapsiperheiden palvelut. Kehittämistyössä keskeistä on rajattu aikataulu ja aihe, määritelty tavoite, nimetyt työntekijät, ryhmätoiminta ja syntyvä uusi asia (Salonen 2013). Opinnäytetyöprosessimme noudattaa kehittämistyölle ominaisia piirteitä.

7.1 Kehittämistehtävä

Kehittäminen on toimintaa, jossa pyritään jonkin selkeästi määritellyn tavoitteen saavuttamiseen. Tutkimuksen tavoite nousee käytännön toiminnasta ja rakenteista. Kehittämistehtävän onnistumista voidaan mitata sillä, kuinka hyvin alussa määritelty tavoite saavutetaan. (Toikko & Rantanen 2009, 14.) Kehittämistoiminnassa on tärkeää muutos. Jotain halutaan kehittää paremmaksi tai tehokkaammaksi. Myös tavoitteellisuus on keskeistä kehittämistoiminnassa. (Toikko & Rantanen 2009, 20.)

Olemme toteuttaneet opinnäytetyön konstruktiivisen mallin (Salonen 2013) mukaan. Kehittämistehtävän vaiheista ensimmäisessä, aloitusvaiheessa ilmaistaan kehittämistarve, toimintaympäristö ja toimijat. Tässä kohtaa keskustellaan yhdessä toimijoiden kanssa millä tekijöillä on merkitystä projektin onnistumisen kannalta.

Salosen (2013) kehittämän konstruktiivisen mallin mukaan seuraavaksi projektissa käynnistyy suunnitteluvaihe. Tässä kohtaa tehdään hankkeesta tutkimussuunnitelma. Tässä vaiheessa työskentelyn kaikkia vaiheita ei voida suunnitella tarkasti. Osa hankkeen tekijöistä tarkentuu projektin aikana.

Esivaiheen jälkeen alkaa varsinainen työskentely, jossa tehty suunnitelma toteutetaan. Ajallisesti tämä vaihe on usein lyhyt. Esivaihetta seuraa työvaihe, jossa toimijat työskentelevät yhdessä kohti tavoitetta ja tuotosta. Ammatillisen oppimisen kannalta tämä vaihe on kehittämistehtävässä tärkein.

Tarkistusvaiheessa arvioidaan yhdessä syntynyttä tuotosta. Tämä vaihe voi sisältyä osittain kaikkiin vaiheisiin. Tästä työ siirtyy takaisin työvaiheeseen tai viimeistelyvaiheeseen.

Viimeistelyvaiheessa on viimeisteltävä sekä hanke, että raportti. Vaiheessa voi olla mukana käyttäjiä, asiakkaita sekä työntekijöitä. Projektin lopullinen tuotos eroaa tutkimuksesta. Kun tutkimuksen tavoitteena on tuottaa uutta tietoa, on kehittämistehtävän tuotos valmis tuote, esimerkiksi opas, kirja tai esite.

7.2 Opinnäytetyön suunnittelu

Opinnäytetyön kohderyhmänä on Etelä- Karjalan sosiaali- ja terveystieteiden alueella asuvat lapsiperheet, sekä heidän parissaan työskentelevät ammattilaiset. Mielestämme on tärkeää koota yksiin kansiin millaisia palveluita Eksote, yksityiset palveluntuottajat sekä kolmas sektori tarjoavat lapsiperheille, sillä oman kokemuksemme mukaan palvelut voi olla vaikea löytää ja niiden saaminen voi olla haastavaa. Tätä kokemusta tukee myös alan tutkimustieto. Palveluohjaus on myös toisinaan puutteellista eri toimijoiden välillä ja tiedon kokoaminen yhteen helpottaisi sekä perheiden, että työntekijöiden tiedon hankintaa. Nämä haasteet tulivat esiin myös keskustelussamme työelämän ohjaajan kanssa. Ohjaajanamme toimii lapsiperheiden peruspalveluiden sekä vammaispalveluiden työntekijä.

Opinnäytetyöprosessimme alkoi keväällä 2016, kun ryhmämme muodostui. Otimme tuolloin yhteyttä Eksoten perhepalveluihin sekä vammaispalveluihin. Tapasimme työelämän edustajien kanssa ja keskustelimme aiheesta. Tämän tapaamisen pohjalta rajasimme oppaan käsittelemään alle kouluikäisten lasten perheiden palveluita Eksoten alueella. Tällöin sovimme myös, että rajasimme raskausajan palvelut pois oppaastamme.

Aloimme etsiä tässä vaiheessa myös teoretietoa siitä, kuinka lapsiperheiden palvelut järjestetään Suomessa ja Eksoten alueella. Otimme myös selvää siitä, mitkä lait palveluiden järjestämistä koskevat.

Teimme oppaan arvioinnin tueksi kyselylomakkeen palveluiden käyttäjille. Tämän avulla vastaaminen on helppoa, nopeaa ja saamme palautetta meitä hyö-

dyttävistä asioista. Kyselylomake sisältää kysymyksiä liittyen oppaan visualisukseen, helppolukuisuuteen ja palveluiden kattavuuteen. Lisäksi kyselylomakkeessa on mahdollisuus kommentoida vapaasti opasta.

7.3 Oppaan tuottaminen ja opinnäyteyön kirjoittaminen

Suunnittelun jälkeen aloitimme tiedonhaun keräämällä oppaaseen palveluita Eksoten erilaisista esitteistä ja internetsivuilta. Järjestöjen internetsivuilta löysimme tietoa siitä, mitä toimintaa järjestöillä on Eksoten alueella. Myös yksityisiä palveluita olemme etsineet internetin kautta. Pyrimme tiedonhaussa käyttämään monipuolisesti erilaisia hakusanoja, jotta löytäisimme palveluita mahdollisimman kattavasti. Lisäksi palveluita on tullut vastaan ilmoitustauluilla, sosiaalisessa mediassa sekä lehdissä. Olemme koulutuksen aikana saaneet tietoa erilaisista palveluista kursseilla ja harjoitteluissa. Osa palveluista oli tiedossamme siis jo valmiiksi.

Aloimme kerätä palveluita yhteiseen pohjaan, johon olimme laittaneet otsikoiksi peruspalvelut, yksityiset palvelut ja erityispalvelut. Pian huomasimme, että palvelut on luonnollista jaotella julkisiin, yksityisiin ja järjestöjen palveluihin. Kun olimme etsineet tietoa kaikki erikseen, kokoonnuimme yhteen ja jäsentelimme oppaan mahdollisimman selkeiden otsikoiden alle. Tässä vaiheessa päätimme, että on järkevää laittaa seurakunnan palvelut, lastensuojelu ja muut palvelut omien otsikoiden alle. Tämän jälkeenkin meille tuli vastaan vielä muutamia uusia palveluita, jotka lisäsimme oppaaseen.

Kun olimme saaneet oppaan koottua, jatkoimme teorian tiedon etsimistä ja kirjoittamista. Etsimme muita samankaltaisia opinnäytetöitä ja vertailimme niiden teoriaosuuksien sisältöjä. Näin päädyimme siihen, että meidän työssämme teoriaosuudessa käsittelemme lapsiperheiden palveluita, julkisia palveluita, yksityisiä palveluita sekä kolmannen sektorin palveluita, lisäksi määrittelemme palvelujärjestelmän ja palveluohjauksen. Käsittelemme teoriaosuudessa myös keskeiset lait, jotka ohjaavat palveluita. Nämä lait ovat sosiaalihuoltolaki, laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista sekä laki kehitysvammaisten erityishuollosta.

7.4 Oppaan arviointi

Kun saimme kaikki löytämämme palvelut kasattua oppaaseen, lähetimme oppaan työelämän ohjaajillemme Eksoten perhepalveluihin. Työelämästä saadun palautteen perusteella muokkasimme oppaan sisältöä. Saimme palautetta muutamasta asiavirheestä sekä yhdestä vanhentuneesta nettisivusta. Työelämän ohjaajat huomauttivat myös siitä, että oppaassa olisi hyvä olla päivämäärä, sillä palvelut voivat muuttua nopeastikin. Saimme heiltä positiivista palautetta siitä, että palveluita oli mainittu kattavasti ja opas oli selkeälukuinen. Opas on jatkossa vapaassa käytössä Eksoten työntekijöillä ja he voivat jakaa opasta asiakkaille. Olemme sopineet, että oppaan päivittäminen jatkossa on Eksoten vastuulla.

Tämän jälkeen pyysimme palautetta viideltä Eksoten alueella asuvalta vanhemmalta, saimme kuitenkin vastauksia neljältä vanhemmalta. Perheet olivat meille ennalta tuttuja. Pyrimme siihen, että haastatellut vanhemmat olisivat eri puolilta Etelä- Karjalaa ja tässä pääsimme tavoitteeseemme. Pyysimme heiltä kirjallista palautetta valmiin lomakkeen avulla. Tämän jälkeen muokkasimme oppaan asiakkaiden palautteen perusteella tarpeita vastaavaksi. Palveluiden käyttäjien mielestä palveluita oli esitelty kattavasti ja tiivis kuvaus oli heidän mielestään onnistunut. Palveluiden käyttäjien mielestä positiivista oli myös oppaan neutraali värimaailma. Saimme tietoomme vielä muutaman palvelun, joita meillä ei ollut oppaassa ja lisäsimme ne oppaaseen.

Oppaaseen toivottiin puhelinnumeroita ja tietoa siitä, ovatko palvelut maksullisia vai maksuttomia. Olemme kuitenkin työssä perustelleet puhelinnumeroiden poistamisen niiden nopean vaihtuvuuden vuoksi. Lisäksi esimerkiksi maksusitoumuksia myönnetään asiakkaiden yksilöllisten tarpeiden perusteella, joten palveluita ei voida luokitella maksullisiin ja maksuttomiin palveluihin. Oppaaseen toivottiin myös lisää kuvia ja värejä, mutta koimme oppaan olevan helpommin luettavana tällaisena. Saimme palautetta, että opas olisi selkeämpi, jos siihen lisäisi sisällysluettelon. Tämä oli mielestämme hyvä kehittämisidea ja päätimme lisätä oppaaseen sisällysluettelon.

Valitsimme oppaaseen silmää miellyttävän ja neutraalin taustaväriä sekä selkeän fontin. Asettelussa pyrimme siihen, että otsikot erottuvat selkeästi ja yhdellä sivulla ei ole liikaa informaatiota. Palveluiden järjestys on johdonmukainen. Olemme järjestäneet ne yleisimmistä palvelusta enemmän kohdennettuihin palveluihin. Onnistuimme kokoamaan oppaasta tiiviin ja helppolukuisen paketin. Oppaassa on esitelty kattavasti erilaisia palveluita.

8 Yhteenveto ja pohdinta

Opinnäytetyössä teimme oppaan, johon olemme koonneet yhteen kaikki lapsiperheiden sosiaalipalvelut Eksoten alueella. Työssämme keskityimme lapsiperheiden peruspalveluihin sekä erityistä tukea tarvitsevien lasten ja perheiden palveluihin. Olemme oppaassa maininneet myös lastensuojelupalvelut. Teimme tämän rajauksen, koska muutoin oppaasta olisi tullut turhan laaja ja työläs ammatikorkeakoulun opinnäytetyöksi.

Alussa opinnäytetyön tekeminen tuntui haastavalta, sillä työn rajaaminen oli epäselvää. Lähdimme liikkeelle kiinnostuksesta vammaispalveluihin, kunnes ymmärsimme, että suurin osa vammaisten palveluista on osa peruspalveluita. Meillä kesti melko kauan ymmärtää tämä ja päästä työssä eteenpäin. Teoriapohjan etsiminen tuntui myös haastavalta. Suurin osa tiedoista löytyi internetistä, kuten sosiaali- ja terveysministeriön ja Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen sivuilta. Haasteellista oli myös englannin kielisten lähteiden löytämisen, sillä työemme käsittelee suomalaista palvelujärjestelmää. Lähes kaikki tarvitsemamme teoriatieto käsittelee tätä.

Aloitimme työn tekemisen hyvissä ajoin, joten emme kiirehtineet työn etenemisessä. Tiiviimpi tahti olisi voinut olla parempi, sillä työn loppuvaiheessa meillä oli paljon irrallista tietoa, joka ei sisällynyt nykyiseen rajaukseen. Kun aloitimme tiiviin työskentelyn, työn sisältö selkeytyi heti. Olemme tehneet hyvää työtä nopealla tahdilla. Työhön olisi voinut tarttua rohkeasti jo aiemmin, jotta viimeistelylle olisi jäänyt enemmän aikaa. Ryhmämme yhteistyö on toiminut ongelmitta. Jokainen on osallistunut työn tekemiseen tasapuolisesti ja olemme olleet motivoituneita. Olemme tehneet opinnäytetyötämme todella itsenäisesti, emmekä ole tarvinnut juurikaan ulkopuolista ohjausta. Opinnäytetyötiimimme vuorovaikutus on

ollut sujuvaa, joten olemme saaneet yhteistyöllä ratkaistua meitä askarruttavat asiat.

Tulevaisuudessa Suomen sosiaali- ja terveystalouden järjestäminen tulee muuttumaan merkittävästi. Mielestämme on tärkeää, että kaikille kansalaisille tarjotaan yhdenvertaiset palvelut, kuten sote-uudistuksen keskeisenä tavoitteena on. Hallituksen tavoitteena on palveluiden käyttäjien valinnanvapaus. Asiakas saa itse päättää siitä, miltä palveluntuottajalta palvelut haluaa. Mielestämme tämä ei ole aivan yksioikoista. Pohdimme, kuinka tuen tarpeessa oleva henkilö, esimerkiksi vammainen, pystyy päättämään, mistä palvelut haluaa ja mitkä palvelut olisivat hänelle eniten hyödyksi. Tulevaisuudessa palveluohjauksen rooli tulee yhä tärkeämmäksi, joten myös tämänkaltaisten oppaiden tarve lisääntyy.

Palveluita etsiessämme huomasimme, että palvelut keskittyvät suurempiin kuntiin, kuten Lappeenrantaan. Sen sijaan pienemmillä paikkakunnilla, kuten Lemillä tai Rautjärvellä palveluiden tarjonta on huomattavasti suppeampi. Pohdimme, että ovatko kaikki Eksoten alueen asukkaat tasavertaisessa asemassa. Pienemmillä paikkakunnilla asuvat ihmiset joutuvat matkustamaan pitkiäkin matkoja saadaakseen tarvitsemiaan palveluita. Sote-uudistuksen myötä palveluiden keskittyminen maakuntakeskuksiin tulee lisääntymään entisestään.

Opinnäytetyötä tehdessä huomasimme käytännössä, millainen palveluviidakko lapsiperheitä on vastassa. Vaikka kunnalliset palvelut voivat löytyä helposti yhdestä paikasta, ovat yksityiset ja kolmannen sektorin palvelut hyvinkin sirpaleisia. Asiakkaan omalle vastuulle voi jäädä palveluiden etsiminen. Jos vanhemmat ovat kuormittuneita, ei heillä välttämättä ole voimavaroja etsiä tarvittavia palveluita. Erityisesti kolmannella sektorilla on toimijoita, joissa tarjotaan asiakkaille kohdennettua vertaistukea. Tämän kaltaisia palveluita ei välttämättä julkiselta sektorilta saa. Vertaistukiryhmät luovat myös yhteisöllisyyttä ja asiakas voi näin kokea voimaantumista. On tärkeää, että asiakkaat löytävät kunnallisten palveluiden lisäksi myös yksityisen ja kolmannen sektorin tarjoamat palvelut.

Työ tuo meille erityisosaamista tulevina sosiaalialan ammattilaisina, sillä nyt olemme tutustuneet laajasti lapsiperheiden palveluihin. Osaamme tarjota asiakkaille myös yksityisiä ja kolmannen sektorin palveluita. Meillä on opinnäytetyön

ansioista paljon tietoa erilaisista palveluista Eksoten alueella. Kuitenkin esimerkiksi monet järjestöt, kuten Mannerheimin Lastensuojeluliitto ja 4H-yhdistys toimivat valtakunnallisesti, jopa maailmanlaajuisesti. Palveluiden tuntemus hyödyttää meitä, vaikka emme tulisikaan työskentelemään tulevaisuudessa Eksoten alueella. Myös Eksoten tarjoamat palvelut ovat meille hyvä vertailupohja, jos työskentelemme tulevaisuudessa Eksoten ulkopuolella.

Palveluiden käyttäjiltä saadusta palautteesta kävi ilmi, että opinnäytetyö hyödyttää myös maahanmuuttajataustaisia perheitä. Emme kiinnittäneet aiemmin suurta huomiota tähän näkökulmaan, mutta kyseinen palaute vahvistaa tavoitettamme siitä, että opas hyödyttää kaikkia lapsiperheitä. Tästä saimme ajatuksen, että olisi hyödyllistä kääntää opas myös muille kielille. Näin opas saavuttaisi vielä laajemman kohderyhmän. Jatkotutkimuksena opasta voisi laajentaa lisäämällä siihen myös lastensuojelupalvelut. Opasta voisi laajentaa myös niin, että siinä olisi lisäksi terveydenhuollon palvelut lapsiperheille.

9 Eettisyyteen ja luotettavuuteen liittyvät näkökohdat

Ennen oppaan valmistumista lähetimme sen luettavaksi työelämän ohjaajillemme ja palveluiden asiakkaille. Tämä lisää keräämämme tiedon luotettavuutta. Tiedot palveluista, joita olemme esitelleet oppaassa, on kerätty internetistä ja esitteistä. Näin ollen tieto ei ole välttämättä täysin ajantasaista. Emme voi olla varmoja siitä, milloin tiedot ovat päivitetty internetsivuille.

Palveluita tulee jatkuvasti lisää, esimerkiksi opinnäytetyöprosessin aikana Eksote on käynnistänyt Mie Ite – vertaistukiryhmän. Tämän vuoksi opas ei välttämättä sisällä kaikkia olemassa olevia palveluita. Lisäksi joidenkin palveluiden toiminta on voinut loppua opinnäytetyöprosessimme aikana. Emme pysty takaamaan jatkossa oppaan ajantasaisuutta, sillä oppaan päivittäminen jää jatkossa Eksoten vastuulle. Palveluiden sijainti voi muuttua ja palveluiden sisältöä kehitetään jatkuvasti. Tämän vuoksi olemme jättäneet nopeasti muuttuvat tiedot, kuten puhelinnumerot, sähköpostiosoitteet ja työntekijöiden nimet pois oppaastamme.

Pyrimme kirjoittamaan palveluiden kuvaukset neutraalilla kielellä, asettamatta palveluita paremmuusjärjestykseen. Tämän koimme ajoittain haasteelliseksi, sillä

yritykset pyrkivät internetsivuillaan mainostamaan palveluitaan houkuttelevasti. Tästä johtuen meidän oli muokattava palvelun kuvaus mahdollisimman neutraaliksi.

Palveluiden käyttäjät, joilta pyysimme palautetta oppaastamme, ovat meille ennestään tuttuja. Lähetimme heille oppaan sekä saatekirjeen ja kyselylomakkeen sähköpostitse. Saatekirjeessä olemme kertoneet, mihin tarkoitukseen vastauksia käytetään. Koska palaute koskee tekemäämme opasta ja sen sisältöä, eikä palautteen kohteena ole palvelut ja niiden toimivuus, keräämämme tieto ei ole arkaluontoista. Poistamme kuitenkin sähköpostista saamamme palautteet heti, kun olemme muokanneet oppaan niiden pohjalta. Opinnäytetyössä kaikkien vastaajien anonymiteetti säilyy. Emme ole luovuttaneet vastaajien tietoja tai palautteita kolmansille osapuolille.

Lähteet

Eksote 2016. Lapsiperheet ja nuoret. <http://www.eksote.fi/sosiaalipalvelut/lapsiperheet-ja-nuoret/Sivut/default.aspx>. Luettu 14.8.2016.

Eksote 2017. Palvelusetelit. <http://www.eksote.fi/eksote/palvelusetelit/Sivut/default.aspx>. Luettu 2.10.2017.

Gray, M. & Webb, S. 2010. Ethics and value perspectives in social work. China: Palgrave macmillan.

Järvinen, R., Lankinen, A., Taajamo T., Veistilä M. & Virolainen A. 2007. Perheen parhaaksi – Perhetyön arkea. Helsinki: Edita Prima.

Kehitysvammaisten tukiliitto ry. 2016. Kehitysvamma. <http://www.kvtl.fi/fi/kehitysvamma->. Luettu 17.10.2016.

Kehitysvammaisten tukiliitto ry. 2017. Palvelusuunnitelma. <http://www.kvtl.fi/fi/lakineuvonta/aihealueet-aakkosittain/palvelut-ja-tukitoimet/palvelusuunnitelma/>. Luettu 29.10.2017.

Konttinen, E. Kolmas sektori. Jyväskylän yliopisto. Kanasalaisyhteiskunnan tutkimusportraali. <http://kans.jyu.fi/sanasto/sanat-kansio/kolmas-sektori>. Luettu 6.10.2016.

Laki kehitysvammaisten erityishuollosta. 23.6.1977/519.

Laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista. 22.9.2000/812.

Laki vammaisuuden perusteella järjestettävistä palveluista ja tukitoimista. 3.4.1987/380.

Kokko, S., Lahti, T., Lammi-Taskula, J., Lehto, J., Muuri, M. & Taipale, E. 2011. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen. Teoksessa Lammi-Taskula, J. (toim.) Sosiaali- ja terveydenhuollon perusteet. 7. uudistettu painos. Helsinki: WSOYpro Oy, 124.

Lastenlinkit. 2017. Auta lapsia. http://www.lastenlinkit.fi/auta_lapsia/. Luettu 6.10.2016.

Lastensuojelulaki. 13.4.2007/417.

Maakunta- ja sote- uudistus. 2017. <http://alueuudistus.fi/etusivu>. Luettu 6.10.2017.

Mannerheimin Lastensuojeluliitto. www.mll.fi. Luettu 6.10.2016.

MLL:n lasten ja nuorten kuntoutussäätiö. 2017. Palveluohjaus. <https://www.lastenkuntoutus.net/palvelut-perheille/tyomenetelmat/palveluohjaus/>. Luettu 20.9.2017.

Opetushallitus. 2015. Varhaiskasvatus. http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/varhaiskasvatus. Luettu 14.9.2015.

Paasivaara, L. & Suhonen, M & Nikkilä, J. 2004. Kolmas sektori - käsitteen ja tutkimuksen tematisointia Suomessa : kirjallisuuskatsaus. Kunnallistieteellinen aikakauskirja. 32 (2004) : 2, 8. artikkeli, 178.

Pietiläinen, E. 2015. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. <https://www.thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/lapset-perheet/suunnitelmat/lapsi-perhe-ja-palvelusuunnittelu>. Luettu 13.10.2016.

Pikaopas palveluihin 1 - Perustietoa kehitysvammaisen lapsen ja hänen perheensä palveluista. 2016. Kehitysvammaisten tukiliitto. http://www.kvtl.fi/media/Lakineuvonta/Pikaopas_palveluihin_nro_1_2016.pdf. Luettu 17.11.2016.

Sosiaalihuoltolaki. 30.12.2014/1301.

Pihjala, R. 2010. Kolmas sektori ja julkinen valta. Sastamala. Vammalan kirjapaino.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2003. Lapsi, perhe ja palvelunohjaus. Helsinki: Edita Prima Oy.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2005. Sosiaali- ja terveydenhuollon lakisääteiset palvelut. Sosiaali- ja terveysministeriön esitteitä 7. Helsinki.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2013. Lapsi- ja perhepolitiikka Suomessa. Sosiaali- ja terveysministeriön esitteitä 9. Helsinki.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2016a. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmä ja vastuut. <http://stm.fi/sotepalvelut/jarjestelma-vastuut>. Luettu 6.10.2016.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2016b. Yksityiset sosiaali- ja terveystalvet. <http://stm.fi/yksityiset-sotepalvelut>. Luettu 6.10.2016.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2016c. Vammaispalvelut ja tukitoimet. <http://stm.fi/vammaispalvelut-tukitoimet> STM 2016. Luettu 2.10.2016.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2016d. Sosiaalipalvelut. <http://stm.fi/sosiaalipalvelut>. Luettu 11.10.2016.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2016e. Vammaislainsäädännön uudistus. <http://stm.fi/vammaislainsaadannon-uudistus>. Luettu 21.10.2016.

Suomen palveluohjausyhdistys ry. 2017. Mitä palveluohjaus on? <https://www.palveluohjaus.fi/mita-palveluohjaus-on/>. Luettu 29.9.2017.

Suominen, S. & Tuominen M. 2007. Palveluohjaus - portti itsenäiseen elämään. Helsinki: Profami oy.

Vammaispalvelujen käsikirja. 2016. Terveyden- ja hyvinvoinninlaitos. <https://www.thl.fi/fi/web/vammaispalvelujen-kasikirja/palvelujen-jarjestamisprosessi/palvelusuunnitelma>. Luettu 11.10.2016.

Tilastokeskus 2017. Tietoa tilastoista. <http://www.stat.fi/meta/kas/perhe.html>. Luettu 6.10.2017.

Valtioneuvosto. 2016. Mistä vammaispalveluiden uudistamisessa on kyse? http://valtioneuvosto.fi/artikkeli/-/asset_publisher/mista-vammaispalveluiden-uudistamisessa-on-kyse-?_101_INSTANCE_3wyslLo1Z0ni_groupId=1271139. Luettu 11.10.2017.

Valtakunnallinen vammaisneuvosto. 2016. <http://www.vane.to/>. Luettu 2.10.2016.

Varhaiskasvatuslaki 19.1.1973/36, uudistettu 8.5.2015/580.

Verohallinto 2017a. kotitalousvähennys. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot-ja-vahennykset/kotitalousvahennys/>. Luettu 6.10.2017.

Verohallinto 2017b. Kotitalousvähennys koskee myös hoito- ja hoivatyötä. <https://www.vero.fi/henkiloasiakkaat/verokortti-ja-veroilmoitus/tulot-ja-vahennykset/kotitalousvahennys/hoito-ja-hoivatyo/>. Luettu 6.10.2017.

Opas alle kouluikäisten lasten perheiden palveluista Eksoten alueella

Olemme sosionomi (AMK) opiskelijoita Saimaan ammattikorkeakoulusta. Teemme opinnäytetyön alle kouluikäisten lasten perheiden palveluista Eksoten alueella. Kokoamme oppaan, millaisia lapsiperheiden palveluita on olemassa perheille, joissa on alle kouluikäinen lapsi. Opas painottuu peruspalveluihin ja vammaispalveluihin. Opinnäytetyön tarkoituksena on tuottaa mahdollisimman selkeä opas, jota lapsiperheet ja heidän parissaan työskentelevät ammattilaiset voivat hyödyntää.

Toivomme, että saisimme oppaan kohderyhmältä palautetta siitä, kuinka olemme onnistuneet oppaan toteutuksessa. Näiden palautteiden perusteella muokkaamme oppaan sen lopulliseen muotoon. Vastaukset ovat tärkeitä, jotta saamme oppaasta mahdollisimman hyvin tarpeita vastaavan. Vastaaminen on vapaaehtoista, ja se tapahtuu nimettömästi. Vastaukset luemme ainoastaan me opinnäytetyön tekijät. Vastaukset hävitetään niiden käytön jälkeen.

Oppaaseen tutustuminen ja palautteen antaminen vievät aikaa noin 15 minuuttia. Keräämme palautetta loppusyksystä 2017. Opas on vapaasti Eksoten ammattilaisten ja asiakkaiden hyödynnettävissä joulukuussa 2017.

Terveisin,

Sosionomiopiskelijat
Elviira Nieminen, Vilma Rätty ja Saara Turunen

Jos sinulla on kysyttävää, voit ottaa yhteyttä meihin sähköpostilla osoitteeseen

Elviira Nieminen
Vilma Rätty
Saara Turunen

elviira.nieminen@student.saimia.fi
vilma.raty@student.saimia.fi
saara.turunen@student.saimia.fi

Kyselyrunko

(Asteikko 1= välttävä, 2= tyydyttävä, 3= kohtalainen, 4= hyvä, 5= erinomainen)

1. Löytyikö oppaasta tarvittavat palvelut?

1 2 3 4 5

2. Puuttuiko oppaasta jokin palvelu? Mikä?

3. Oliko oppaassa tarvittavat tiedot palveluista? Jos ei, mitä olisit kaivannut?

4. Helppolukuisuus

1 2 3 4 5

5. Mikä toimi/ mikä olisi helpottanut luettavuutta?

6. Visuaalisuus

1 2 3 4 5

7. Mikä toimi/ mitä muutoksia toivoisit?

8. Muuta kommentoitavaa

KIITOS VASTAUKSESTASI ☺

LAPSIPERHEIDEN PALVELUT EKSOTEN ALUEELLA

Lappeenrannassa 1.11.2017
Toteutettu sosionomi (AMK)- opiskelijoiden opinnäytetyönä
Elviira Nieminen, Vilma Rätty ja Saara Turunen

SISÄLLYS

Eksoten ja kuntien tarjoamat palvelut..... 3-7

- neuvola, varhaiskasvatus
- kehitysvammaisten lasten varhaiskasvatus, Mie ite- keskusteluryhmä, lapsiperheiden perhetyö, lapsiperheiden kotipalvelu
- lastenvalvoja, lapsiperheiden tukisuhdetoiminta, lasten ja nuorten alkuarviointi
- lasten ja nuorten kehitykselliset palvelut, sopeutumisvalmennus ja kommunikaatio-opetus lasten mielenterveys- ja päihdepalvelut
- perhehoito, Iso apu- palvelukeskukset

Yksityiset palvelut..... 7-9

- Alina-palvelut
- Debora, Kotiapu Kaisa, Akson Hoivapalvelut, Sinun vuoksi Oy
- Hyvinvointia Kotiin Oy, Hermannikoti

Eksoten alueella toimivat järjestöt..... 9-13

- Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Pelastakaa Lapset ry
- 4H, Yhden vanhemman perheiden liitto ry, Etelä-Karjalan perhetyön kehittämissyhdystys ry
- Aada ry, Adoptioperheet ry, Familia ry:n Duo-toiminta, Etelä-Karjalan monikkoperheet ry, Imetyksen tuki ry
- KÄPY – lapsikuolemaperheet ry, Suomen reumaliitto ry, ÄIMÄ ry, Leijonaemot ry
- Kehitysvammaisten Tukiliitto ry, Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto ry

Seurakunnat..... 13-15

- Lappeenrannan ev.lut.seurakunnat
- Imatran ev.lut.seurakunta, Lemin ev.lut.seurakunta, Taipalsaaren, Savitaipaleen ja Luumäen ev.lut.seurakunnat
- Ruokolahden, Parikkalan ja Rautjärven ev.lut.seurakunnat, Lappeenrannan ortodoksinen seurakunta

Muut palvelut lapsiperheille..... 15-16

- Tuetut lomat
- Taloudellinen tuki, Lastensuojelu

EKSOTEN JA KUNTIEN TARJOAMAT PALVELUT

Neuvola

Lastenneuvolan palvelut kuuluvat kaikille alle kouluikäisille lapsille ja heidän perheilleen. Neuvolan palveluihin kuuluu 0-5-vuotiaiden lasten vuosittaiset ikäkausitarkastukset terveydenhoitajan luona neuvolassa. 6-vuotiaiden ikäkausitarkastukset toteutetaan kouluterveydenhoitajan luona siinä koulussa, jossa lapsi aloittaa ensimmäisen luokan.

<http://www.eksote.fi/terveyspalvelut/neurolat/Sivut/default.aspx>

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatus on suunnitelmallinen kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostama kokonaisuus, jossa painottuu pedagogiikka. Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja esimerkiksi kerho- ja leikkitoimintana. Varhaiskasvatuspalveluita tuottaa kunnat, kuntayhtymät, yksityinen- ja kolmas sektori. Jokaisella lapsella on oikeus osallistua varhaiskasvatukseen ja lapsen vanhemmat päättävät lapsen osallistumisesta varhaiskasvatukseen. Esiopetus on lapselle velvoittava vuotta ennen oppivelvollisuuden alkamista.

<http://www.lappeenranta.fi/fi/Palvelut/Kasvatus-ja-opetus/Varhaiskasvatus>

<https://www.imatra.fi/palvelut/varhaiskasvatus-paivahoito>

<http://www.lemi.fi/fi/palvelut/varhaiskasvatuspalvelut>

<https://www.taipalsaari.fi/fi/palvelut/kasvatus-ja-opetuspalvelut/varhaiskasvatus>

<http://www.savitaipale.fi/palvelut/varhaiskasvatus>

<http://www.rautjarvi.fi/fi/Palvelut/Varhaiskasvatus>

<http://www.parikkala.fi/fi/Varhaiskasvatus>

Kehitysvammaisten lasten varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen ensisijaisena tavoitteena on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhdessä huoltajien kanssa. Kun lapsen erityisen tuen tarpeisiin vastataan asianmukaisella tavalla, hänellä on hyvät kasvun, oppimisen ja kehittymisen edellytykset. Kehitysvammaisilla lapsilla on mahdollisuus hakea varhaiskasvatusta erityishuoltona. Varhaiskasvatuspaikka haetaan lapselle ensin oman kunnan ohjeiden mukaisesti, jonka jälkeen vammaispalveluista haetaan oikeutta erityishuollon mukaiseen varhaiskasvatukseen. Usein kehitysvammaisen lapsi kuuluu pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin.

<http://www.lappeenranta.fi/fi/Palvelut/Kasvatus-ja-opetus/Varhaiskasvatus>

<http://www.eksote.fi/sosiaalipalvelut/vammaispalvelut/kehitysvammaisten-lasten-hoidot/Sivut/default.aspx>

Mie ite- keskusteluryhmä

Ryhmä on tarkoitettu 1-3- vuotiaiden lasten vanhemmille. Ryhmässä keskustellaan muiden vanhempien kanssa Eksoten perhetyöntekijöiden ohjaamana pienen lapsen kasvusta ja kehityksestä, sekä saadaan tukea omaan vanhemmuuteen. Ryhmään tulee ilmoittautua etukäteen sähköpostilla tai puhelimitse. Neuvolan internetsivuilla ilmoitetaan uusista alkavista ryhmistä.

Lapsiperheiden perhetyö

Kaikille lapsiperheille maksuton palvelu. Tarjoaa määräaikaista tukea arjesta selviytymiseen. Tukea tarjotaan arjen sujuvuudessa, rajojen asettamisessa, vanhemmuudessa, sekä lasten hoidossa ja huolenpidossa.

<http://www.eksote.fi/sosiaalipalvelut/lapsiperheet-ja-nuoret/perhetyo/Sivut/default.aspx>

Lasten ja nuorten talo Kasarmikatu 7, 53900 Lappeenranta

Lasten ja nuorten talo Napinkuja 3 C 2, 55100 Imatra

Lapsiperheiden kotipalvelu

Kotipalvelua on tarjolla lapsiperheille tilapäisesti, sekä pitkäkestoisesti. Kotipalvelua haetaan Lapsiperheiden kotipalveluhakemus- lomakkeella. Palvelun tarve arvioidaan tapauskohtaisesti hakemuksen perusteella. Kotipalvelua voidaan myöntää esimerkiksi; jos vanhempi tai/ja lapsi on vammainen tai pitkäaikaissairas, perheessä on yllättävä kriisitilanne tai jos vanhempi tarvitsee lapsen hoidollista ja kasvatuksellista ohjausta.

<http://www.eksote.fi/sosiaalipalvelut/lapsiperheet-ja-nuoret/lapsiperheiden-kotipalvelu/Sivut/default.aspx>

Lasten ja nuorten talo Kasarmikatu 7 53900 Lappeenranta

Lastenvalvoja

Elatussopimukset, sopimukset lasten hullosta ja tapaamisoikeudesta, huolto ja tapaamisoikeusasiat vahvistaa lastenvalvoja. Lastenvalvoja myös avustaa vanhempia sopimukseen pääsemisessä. Lastenvalvojan palvelut ovat maksuttomia ja ne kuuluvat kaikille lapsiperheille, joissa ero on ajankohtainen. Lastenvalvojan tehtäviin kuuluu myös isyyden selvittäminen, kun lapsi syntyy avioliiton ulkopuolella. Lapsen isyyden voi tunnustaa myös neuvolassa ennen lapsen syntymää. Isyyden vahvasta maistraatti.

<http://www.eksote.fi/sosiaalipalvelut/lapsiperheet-ja-nuoret/ero-lapsiperheessa/Sivut/default.aspx>

<http://www.eksote.fi/sosiaalipalvelut/lapsiperheet-ja-nuoret/isyysasiat/Sivut/default.aspx>

Lasten ja nuorten talo, Kasarmikatu 7, 53900 Lappeenranta

Lasten ja nuorten talo, Kauppakatu 7, 55120 Imatra

Lapsiperheiden tukisuhdetoiminta - tukiperheet ja tukihenkilöt

Palvelua on tarjolla kaikille lapsiperheille, ja sinne ohjataan palvelutarpeen arvioinnin kautta. Vapaaehtoinen tukiperhe voi olla apuna silloin kun perheen omat voimavarat ovat vähissä ja esimerkiksi perheen muu tukiverkosto asuu kaukana. Yli 3-vuotias lapsi tapaa tukiperhettä yleensä kerran kuussa perjantaista lauantaihin. Tukihenkilötoimintaa voidaan järjestää 7-17-vuotiaalle lapselle.

<http://www.eksote.fi/sosiaalipalvelut/lapsiperheet-ja-nuoret/lapsiperheiden-tukisuhdetoiminta/Sivut/default.aspx>

Lasten ja nuorten alkuarviointi

Alkuarviointi tarjoaa lapsille perheille keskusteluapua silloin, kun asiakkaalla ei ole voimassa olevaa hoitokontaktia Lasten ja nuorten talossa. Lapsen tai nuoren kanssa keskustellaan erilaisista huolista, elämän kriiseistä, sekä kasvun ja kehityksen haasteista. Keskustelukertoja on 1-5, jonka jälkeen asiakkaan kanssa tehdään tarvittaessa jatkosuunnitelma.

<http://www.eksote.fi/sosiaalipalvelut/lapsiperheet-ja-nuoret/lasten-ja-nuorten-alkuarviointi/Sivut/default.aspx>

Lasten ja nuorten alkuarviointi Kasarmikatu 7 53900 Lappeenranta

Lasten ja nuorten alkuarviointi Tainionkoskentie 70, 3 krs. 55120 Imatra

Lasten ja nuorten kehitykselliset palvelut

Palveluissa tutkitaan, seurataan, kuntoutetaan ja hoidetaan lapsia ja nuoria, joilla on erilaisia kehityksellisiä erityisvaikeuksia esimerkiksi motoriikassa, tarkkaavaisuudessa, oppimisvalmiuksissa tai vuorovaikutustaidoissa. Tutkimuksiin ohjautetaan neuvolalääkäriltä, koululääkäriltä, terveydenhoitajalta, varhaiskasvatuksen työntekijältä tai oppilashuoltoryhmän työntekijältä.

<http://www.eksote.fi/sosiaalipalvelut/lapsiperheet-ja-nuoret/lasten-ja-nuorten-kehitykselliset-palvelut/Sivut/default.aspx>

Lasten ja nuorten kehitykselliset palvelut Kasarmikatu 7 53900 Lappeenranta

Sopeutumisvalmennus ja kommunikaatio-opetus

Sopeutumisvalmennus on vammaisen henkilön ja hänen lähiyhteisönsä neuvontaa, ohjausta ja valmennusta. Kommunikaatio-opetuksella tuetaan ja vahvistetaan vammaisen lapsen itseilmaisua ja tutustutaan kommunikointivälineisiin Eksoten alueella. Sopeutumisvalmennus ja kommunikaatio-opetus ovat vammaispalveluiden mukaisia palveluita, jotka voidaan myöntää asiakkaalle harkinnanvaraisesti.

<http://www.eksote.fi/sosiaalipalvelut/vammaispalvelut/sopeutumisvalmennus-ja-kommunikaatio-opetus/Sivut/default.aspx>

Perhehoito

Perhehoito on lastensuojelun sekä pitkäaikaissairaiden ja vammaisten lasten tueksi tarkoitettu palvelu. Perhehoidossa yksityinen, Eksoten hyväksymä, henkilö sitoutuu hoitamaan perhehoidossa olevaa henkilöä. Perhehoito voi olla lyhytkestoista tai jatkua pitkään. Sitä voidaan käyttää esimerkiksi, kun halutaan mahdollistaan omaishoitajan lakisääteinen vapaa tai tukena omaishoidettavan kuntoutukseen.

<http://www.eksote.fi/sosiaalipalvelut/perhehoito/Sivut/default.aspx>

Iso apu- palvelukeskukset

Iso apu -palvelukeskuksissa annetaan palveluohjausta sosiaali- ja terveystalvelujen tarpeessa oleville perheille, joissa on vammaisen lapsi. Palveluohjaus on perheille yksilöllistä ja se sisältää henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa sekä kokonaisvaltaista hyvinvoinnin tukemista Eksoten alueella.

<http://www.eksote.fi/toimipisteet/iso-apu-palvelukeskukset/Sivut/default.aspx>

Iso apu Imatra, Kauppakatu 7, 55120 Imatra

Iso apu Lappeenranta, Kauppakatu 63, 53100 Lappeenranta

Lasten mielenterveys- ja päihdepalvelut

Mielenterveys- ja päihdepalveluiden avopalveluihin pääsee lähetteellä. Puhelimessa saa apua mielenterveyttä koskeviin kysymyksiin ja tarvittaessa asiakas ohjataan sopivalle hoitotaholle.

Varhaisen vuorovaikutuksen yksikkö tutkii ja hoitaa vanhemman ja lapsen välistä kiintymyssuhdetta ja vuorovaikutusta. Palvelu on tarkoitettu odottaville perheille, ja perheille, joissa on 0-2-vuotias lapsi.

Lasten osastohoito järjestetään HUS:n lastenlinnan sairaalassa. Osastohoito on erikoissairaanhoidoa, johon tarvitaan lääkärin lähete.

<http://www.eksote.fi/terveyspalvelut/mielenterveys-ja-paihteet/lasten-ja-nuorten-mielenterveys-ja-paihdepalvelut/Sivut/default.aspx>

Lasten ja nuorten talo Kasarmikatu 7 53900 Lappeenranta

Lasten ja nuorten talo Kauppakatu 7 55120 Imatra

Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalvelut

Neuvontapuhelimeen voi soittaa ma-pe klo 12-13. puh. 040 127 4276.

(Virka-ajan ulkopuolella palvelusta vastaa mielenterveyspäivystys- ja arviointipoliklinikka. Valto Käkälän katu 1, psykiatrian siipi 53150 Lappeenranta. Puh. 05 352 4610)

Varhaisen vuorovaikutuksen yksikkö

Yhteydenotto puhelimitse 05 352 2360 tai muiden palveluiden kautta.

YKSITYISET PALVELUT

Alina-palvelut

Alina on valtakunnallinen palvelu-konsepti, joka toimii Eksoten alueelta Lappeenrannassa ja Imatralla. Lapsiperheille Alina tarjoaa lastenhoitoapua äkillisiin tilanteisiin sekä pitkäkestoisemmin. Alina tuottaa myös kotityöpalveluita, lääkäripalveluita, päivystyspalveluita sekä sairaanhoitopalveluita, joita myös lapsiperheet voivat hyödyntää. Palveluita voi ostaa kunnan myöntämällä palvelusetelillä.

<http://www.alinahoivatiimi.fi/lappeenranta/>

Alina Lappeenranta Valtakatu 49-51, 53100 Lappeenranta

Alina Imatra Niskapietiläntie 17, 55910 Imatra

Debora

Debora tarjoaa kotipalveluita lapsiperheille valtakunnallisesti, Eksoten alueella Debora toimii Lappeenrannassa. Deboralta saa lastenhoitoapua tai muuta kotiapua sekä ohjausta ja neuvontaa lapsiperheille arjen haasteisiin. Palveluihin kuuluu perhetyö, perhekuntoutus, lasten ja nuorten tukihenkilötoiminta sekä nuorten itsenäistymisen tukipalvelut. Palveluita voi ostaa kunnan myöntämällä palvelusetelillä.

<http://www.debora.fi/palvelut/palvelut-kotiin/lapsiperheiden-palvelut/>

Debora Lappeenranta Laserkatu 6,53850 Lappeenranta

Kotiapu Kaisa

Kotiapu Kaisan toimialueeseen kuuluu Lappeenranta, Lemi, Imatra, Taipalsaari, Luumäki ja Savitaipale. Yritys tuottaa kotiapua ja palveluita lapsiperheiden tueksi. Palveluihin voi kuulua lastenhoito, päivittäiset kodin askareet ja vanhemmuuden sekä arjen organisoinnin tukeminen. Kotiapu Kaisa on palvelusetelituottaja Eksoten alueella.

<http://kotiapukaisa.fi/>

Kotiapu Kaisa Jukolankatu 16, 53500 Lappeenranta

Akson Hoivapalvelut

Akson-ketjun yrittäjiä on maanlaajuisesti. Eksoten alueella Kotiapu ja Hoitopalvelut Maiju toimii Lappeenrannassa, Imatralla, Joutsenossa ja Ruokolahdella. Yritys tarjoaa lapsiperheille lyhyt- sekä pitkäaikaista apua lasten hoitoon, kodinhoitoapua sekä apua asiointissa, ruokahuollossa ja kuljetuksessa.

<https://akson.fi/toimipisteet/kotiapu-ja-hoitopalvelut-maiju>

Kotiapu ja Hoitopalvelut Maiju (Akson-ketju) Saunasuontie 71, 55100 Imatra

Sinun vuoksi Oy

Sinun vuoksi tarjoaa kotihoitoa kaikenikäisille. Yrityksen toimipaikka sijaitsee Imatralla ja yritys palvelee Eksoten alueella. Lapsiperheille yritys tarjoaa apua lastenhoitoon sekä kodin askareisiin, muun muassa siivoukseen, pihatöihin ja ruuanlaittoon.

<https://sinunvuoksi.fi/>

Sinun vuoksi Oy Hallikkalantie 136, 55100 Imatra

Hyvinvointia Kotiin Oy

Hyvinvointia Kotiin Oy toimii maanlaajuisesti, myös Eksoten alueella. Lapsiperheille yritys tarjoaa lastenhoitoapua sekä kodinhoitoapua, kuten siivousta, pihatöitä ja askareiden hoitamista.

<http://www.hyvinvointiakotiin.fi/palvelut/lastenhoito>

Hyvinvointia Kotiin Oy Etelä-Karjala Pormestarinkatu 6 B, 53100 Lappeenranta

Hermannikoti

Hermannikoti järjestää hoitoa kehitysvammaisille erityislapsille, tarvittaessa ympärivuorokautisesti. Erityislapsen vanhemmilla voi olla oikeus omaishoidon vapaaseen kolmena päivänä kuukaudessa. Tällöin lapsi voi tulla kunnan myöntämällä maksusitoumuksella hoitoon Hermannikotiin.

<http://www.hermannikoti.fi/>

Hermannikoti Sarmaltie 7, 53920 Lappeenranta

EKSOTEN ALUEELLA TOIMIVAT JÄRJESTÖT

Mannerheimin Lastensuojeluliitto

Mannerheimin Lastensuojeluliitto tarjoaa Lappeenrannan ja Kymen piirin alueella lastenhoitoapua pientä maksua vastaan. Hoitajat ovat MLL:n lastenhoitokurssin suorittaneita tai heillä on lastenhoitokoulutusta sosiaali-, terveys- tai kasvatusalalta. Sen lisäksi Lappeenrannan- ja Kymen piirin alueella toimii MLL:n perhekahvila Pikku-Tirikka, perhekummi- ja kaveritoimintaa perheen pienimmille, vanhempainnetti tueksi lapsiperheen arjen haasteisiin, maahanmuuttajaäidin ystävä-palvelu sekä päiväkotit Tirikka. Erilaisia koulutuksia järjestetään ympäri vuoden.

<http://kymenpiiri.mll.fi/palvelut-lapsiperheille/lastenhoitotoiminta/>

<https://lappeenranta.mll.fi/>

Pelastakaa Lapset ry

Pelastakaa Lapset ry tukee lasten harrastuskustannuksissa silloin, kun perheen taloudellinen tilanne on huono. Tukea haetaan Eväitä Elämälle- ohjelman hakulomakkeella, joka löytyy Pelastakaa Lapset ry:n nettisivuilta. Lisäksi perheille järjestetään perhekahvilatoimintaa sekä erilaisia tempauksia kuten. Ilmaisia nukketatteri- esityksiä ja uimaopetusta.

<http://lappeenranta.pelastakaalapset.fi/>

<http://imatra.pelastakaalapset.fi/>

<http://parikkala.pelastakaalapset.fi/>

4H

4H- kerhoissa askarrellaan, kokataan ja hoidetaan eläimiä yhdessä. Lapsilla on mahdollisuus tutustua lähiympäristöön, monikulttuurisuuteen, luontoon ja kädentaitoihin. Kerhoissa opitaan leikkimällä ja liikkumalla. Niitä sijaitsee niin maaseudulla kuin kaupungissakin runsain määrin.

<https://etela-saimaa.4h.fi/>

<https://vuoksi.4h.fi/>

<https://lansisaimaan.4h.fi/>

<https://parikkala.4h.fi/>

Yhden vanhemman perheiden liitto ry

Liitto pyrkii tukemaan yhden vanhemman perheitä. Liitto tarjoaa muun muassa neuvoa erilaisissa hankalissa tilanteissa, taloudellista tukea, vertaistukea sekä tuettuja lomiam. Jäsenyhdistykset järjestävät muun muassa erilaisia tapahtumia, retkiä, ryhmiä, tukihenkilöitä ja koulutuksia. Imatralla yhdistyksen toimintaan kuuluu Yhden vanhemman olkkari, joka kokoontuu kuukausittain Monikulttuurinen toimintakeskus Kipinässä. Olkkari on vertaistukiryhmä, johon voi mennä yksin tai lasten kanssa. Lappeenrannan seudun yksinhuoltajat ry aloittaa myös syksyllä 2017 olkkaritoiminnan.

<http://www.yvpl.fi/jaesenyhdistykset-ja-niiden-tapahtumat/>

Etelä- Karjalan perhetyön kehittämisyhdistys ry

Päiväryhmä Pirpana

Ryhmä on tarkoitettu äideille, joilla on alle 2- vuotias lapsi tai jotka odottavat lasta. Ryhmään voi hakeutua, jos kokee esimerkiksi yksinäisyyttä tai sosiaalisen tuen riittämättömyyttä. Lisäksi ryhmästä saa tukea päivärytmin ja arjen taitojen hallintaan. Ryhmässä keskustellaan äitiydestä ja vahvistetaan äidin ja vauvan vuorovaikutusta.

Vertaisryhmät

On tarkoitettu lapsille, nuorille ja perheille. Ryhmästä saa tukea oman elämän hallintaan. Ryhmän toiminta vaihtelee ryhmäläisten tarpeiden ja toiveiden mukaan. Toiminta voi olla esimerkiksi maalausta, liikuntaa tai pelien pelailua.

EEVA- toiminta

Eeva- toiminta on tarkoitettu perheille, joissa ero on ajankohtainen. Palveluihin voi hakeutua itse tai yhteistyötahojen ohjaamana ilman lähetettä. Toiminnalla pyritään tukemaan vanhempien välistä yhteistyötä ja tuomaan lapsi näkyväksi eron keskellä. Palveluita ovat yksilö- ja perhetapaamiset, 6-10- vuotiaiden lasten vertaistukiryhmä, tukihenkilötoiminta, kohtaamispaikka Kahvila Valopilkku, Eroneuvo- tilaisuudet ja koulutukset ammattilaisille.

<https://ensijaturvakotienliitto.fi/ek-perhetyo/>

Etelä- Karjalan perhetyön kehittämisyhdistys ry Kirkkokatu 6, 53100 Lappeenranta

Aada ry

Kymenlaakson autismi-, asperger-, dysfasia ja ADHD-yhdistys ry järjestää vertaistukea, sekä retkiä ja tapahtumia. Yhdistyksellä on Imatralla vertaistukiryhmä *Paukkuja arkeen!* neuropsykologis-
oireisten lasten vanhemmille.

<http://www.kymenlaaksonaada.com/>

Adoptioperheet ry

Tarkoituksena on tukea kaikkia, joiden elämässä adoptio on jollain tavoin läsnä. Yhdistyksen kotisivuilla on kattavasti tietoa adoptiosta, se järjestää vertaistukiryhmiä ja tekee yhteistyötä viranomaisten kanssa adoptioperheiden yhteiskunnallisen aseman parantamiseksi. Lappeenrannassa kokoontuu adoptioperheiden vertaistukiryhmä. Järjestöllä on myös kotisivuillaan verkossa saatavaa vertaistukea, jossa keskustelu tapahtuu anonyymina.

<http://www.adoptioperheet.fi/>

Familia ry:n Duo-toiminta

Yhdistyksen toiminta on tarkoitettu kahden kulttuurin perheille, eli perheille, joissa puoliset ovat syntyneet eri maissa. Yhdistys toimii aktiivisesti netissä, jossa järjestetään nettiryhmiä, chatteja, nettikursseja ja vanhempainvalmennusta. Lisäksi yhdistyksellä on teemaryhmiä ja vertaisryhmiä, joihin yhdistys kouluttaa vapaaehtoisia ohjaajia. Duo järjestää myös neuvontaa, luentoja ja koulutustilaisuuksia jäsenille ja ammattilaisille. Lappeenrannassa toimii Duo Olohuone, joka on vertaisryhmä kahden kulttuurin perheille.

<http://www.duoduo.fi/>

http://www.duoduo.fi/uploads/1/6/8/8/16885322/ilmoitus_duo_olohuone_lappeenranta_syksy2017.pdf

Etelä-Karjalan monikkoperheet ry

Etelä- Karjalan monikkoperheet ry järjestää vertaistukea, tapahtumia ja toimintaa perheille, joissa on kaksoset, kolmoset tai neloset. Lisäksi yhdistys antaa tietoa monikkoperheistä ja pyrkii vaikuttamaan valtakunnallisesti monikkoperheidelle tärkeisiin asioihin.

<http://www.suomenmonikkoperheet.fi/ry/etela-karjalan-monikkoperheet-ry/>

Imetyksen tuki ry

Yhdistyksen tavoitteena on yksilöllisen imetyksen tukeminen tarjoamalla vertaistukea ja edistämällä imetysmyönteistä ilmapiiriä. Lisäksi yhdistys antaa tietoa imetyksestä. Myös Lappeenrannassa kokoontuu imetystukiryhmä, jota ohjaa yhdistyksen koulutettu vertaistukija.

<https://imetys.fi/>

KÄPY - lapsikuolemaperheet ry

Yhdistys on vertaistukiyhdistys, joka tukee perheitä, jotka ovat kokeneet lapsikuoleman lapsen iästä ja kuolinsyystä riippumatta. Vertaistukiryhmien lisäksi yhdistys antaa tietoa lapsikuolemasta ja sen tukemisesta ammattilaisille ja muille henkilöille, joita lapsikuolema koskettaa. KÄPY - lapsikuolemaperheet ry:llä on vertaistukiryhmä Lappeenrannassa. Yhdistys järjestää myös tukihenkilötoimintaa, perheviikonloppuja, kohdennettuja vertaistapaamisia ja yhdistyksellä on Facebookissa keskusteluryhmä. Jäsenten on myös mahdollista hakea yhdistyksen kautta tuettua lomaa.

<http://kapy.fi/surevalle/kapy-ryn-vertaistuki/vertaistukiryhmat/lappeenranta/>

Suomen reumaliitto ry

Reumaliitto tarjoaa tukea lapsille ja perheille. Reumaliitto on tuottanut oppaita ja tietopaketteja lasten reumaan liittyen. Yhdistys järjestää perheille tapahtumia, kuntoutusta, sopeutumisoljennusta ja tuettuja lomaa. Lappeenrannassa toimii reumalapsiperheiden ryhmä, joka järjestää muun muassa yhteisiä retkiä sekä tapaa säännöllisesti uintivuorolla Lauritsalan uimahallissa.

<https://www.reumaliitto.fi/fi/node>

<https://www.reumaliitto.fi/fi/reumaliitto/sairastuneille-laheisille/lapsille-ja-perheille>

ÄIMÄ ry

Äidit irti synnytysmasennuksesta on vertaistukiyhdistys äideille, jotka kärsivät synnytysmasennuksesta tai lapsivuodepsykoosista. Yhdistys antaa tukea myös sairastuneiden läheisille ja tiedottaa sairaudesta. Yhdistyksellä toimii vertaistukiryhmä Lappeenrannassa. Lisäksi yhdistys järjestää vertaistukea ryhmächatissa, yksilöchatissa ja puhelimitse.

www.aima.fi

Leijonaemot ry

Leijonaemot ry on vertaistukiryhmä, jossa tuetaan jäsenten jaksamista ja vuorovaikutusta erityislasten vanhempien ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kasvatuksen ammattilaisten välillä. Ajatuksia erityislapsen vanhemmuudesta jaetaan keskustelufoorumilla, suljetussa Facebook-ryhmässä, Leijonaemot blogissa sekä voimaannuttavilla vertaistukipäivillä, joita järjestetään myös Lappeenrannassa. Leijonaemot ry tukee ryhmäläisiään sekä tiedollisella, että tunnetasolla.

<https://www.leijonaemot.fi/fi/leijonaemot/yhdistys>

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry

Kehitysvammaisten Tukiliitto ry on kehitysvammaisten ihmisten ja heidän läheistensä oma järjestö. Järjestön tavoitteena on kehitysvammaisten ihmisten osallisuuden sekä perus- ja ihmisoikeuksien toteutuminen ja se, että perheet saavat tarvitsemansa tuen. Tukiliitto järjestää koulutusta kehitysvammaisille ihmisille ja heidän läheisilleen, tarjoaa tukihenkilöitä sekä neuvoo oikeusasioissa myös Lappeenrannan, Imatran ja Rautjärven alueella.

<https://lappeenrannankehitysvammaistentuki.wordpress.com/>

<http://www.kvtl.fi/fi/paikallinen-toiminta/tukipiirit-ja-yhdistykset/yhdistykset/?assoid=170&yhdistys=Imatran+Seudun+Kvt+ry>

<http://www.kvtl.fi/fi/paikallinen-toiminta/tukipiirit-ja-yhdistykset/yhdistykset/?assoid=176&yhdistys=Rautj%EA4rven+Kvt+ry>

Lappeenrannan kehitysvammaisten tuki ry, Perillistenkatu 33, 53100 Lappeenranta

Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto ry

Kuulovammaisten Lasten Vanhempien Liitto ry on tarkoitettu kaikille perheille, joissa on kuulovammainen lapsi tai nuori. KLVVL tarjoaa vertaistukea, edunvalvontaa ja tapahtumia Eksoten alueella.

<http://www.klvl.org/>

SEURAKUNNAT

Lappeenrannan ev.lut.seurakunnat

Lapsityö tarjoaa lapsille ja lapsiperheille runsaasti erilaista toimintaa, kuten erilaisia kerhoja, kirkkomuskareita, pyhäkouluja ja muita tapahtumia ympäri kirkkovuoden. Sammonlahden seurakunta Lappeenrannassa järjestää myös leirejä ja tapahtumia, jotka tarjoavat tukea parisuhteen haasteissa. Lappeenrannan alueella kokoontuu viikoittain noin 40 erilaista kerhoa. Suurin osa toiminnasta on maksutonta ja kaikki ovat sinne tervetulleita, uskonnollisesta vakaumuksesta riippumatta.

<http://www.lappeenrannanseurakunnat.fi/osallistu/elamanvaiheet/lapset-ja-lapsiperheet1>

Lappeenrannan ev.lut.seurakunnat Valtakatu 38, 53100 Lappeenranta

Perheasioiden sovittelu

Perheasioiden sovittelu on seurakunnan tarjoamaa ammatillista keskusteluapua silloin, kun parisuhde ja perhe aiheuttaa kysymyksiä tai elämässä on kriisitilanne. Palvelut on tarkoitettu kaikille Eksoten alueella asuville perheille, eikä palvelua saadaksesen tarvitse olla kirkon jäsen. Perheasioiden sovittelukeskuksessa järjestetään neuvottelujen lisäksi ryhmätoimintaa, sekä vastaa kysymyksiin myös internetissä.

<http://www.lappeenrannanseurakunnat.fi/apua-ja-tukea/ihmissuhteet>

<https://imatranseurakunta.fi/38-perheasiain-neuvottelukeskus>

Perheasioiden neuvottelukeskus, Valtakatu 38, 4.krs, 53100 Lappeenranta

Perheasioiden neuvottelukeskus, Tainionkoskentie 80, B-rappu, 55120 Imatra

Imatran ev.lut.seurakunta

Huomaa lapsi- toiminta on tarkoitettu lapsille, joiden vanhemmalla on päihdeongelma. Ryhmän tavoitteena on edistää lapsen hyvinvointia ja tukea vanhemmuutta. Lisäksi seurakunnassa järjestetään mm perinteisiä perhekerhoja- ja kahviloita, puuha- ja liikuntatoimintaa sekä perhemessuja.

<https://imatranseurakunta.fi/35-varhaiskasvatus-ja-perhetyo>

Imatran ev.lut.seurakunta Tainiokoskentie 80, 55120 Imatra

Lemin ev.lut.seurakunta

Lemin seurakunta tarjoaa lapsille ja heidän perheilleen päiväkerhoja, perhekerhoja, syntymäpäiväjuhlia, perhejumalanpalveluksia, teemaleiripäiviä sekä urheilutapahtumia perheen pienimmille.

<http://www.leminseurakunta.fi/Lapset-ja-perheet>

Lemin ev.lut.seurakunta Lukkarinkuja 2, 54710 Lemi

Taipalsaaren, Savitaipaleen ja Luumäen ev.lut.seurakunnat

Taipalsaari, Savitaipale ja Luumäki tarjoavat lapsille ja heidän perheilleen erilaisia leirejä, puuhaparkkeja, päivä- ja perhekerhoja sekä perhemessuja.

<https://www.taipalsaarensuurakunta.fi/20-lapset-ja-perhe>

Taipalsaaren ev.lut.seurakunta Muukkolantie 1, 54920 Taipalsaari

http://www.savitaipaleenseurakunta.fi/lapset_ ja _perheet

Savitaipaleen ev.lut.seurakunta Peltoinlahdentie 32, 54800 Savitaipale

<http://www.luumaenseurakunta.fi/sivut/toiminta.html>

Luumäen ev.lut.seurakunta Vallanherrankuja 4, 54500 Taavetti

Ruokolahden, Parikkalan ja Rautjärven ev.lut.seurakunnat

Ruokolahden, Parikkalan ja Rautjärven seurakunnat tarjoavat muiden seurakuntien tapaan erilaista kerhotoimintaa, perhekahviloita ja kirkkovuoden mukaisia leirejä.

<http://ruokolahdenseurakunta.fi/tyomuodot/lapsityo/>

Ruokolahden ev.lut.seurakunta Satamatie 1, 56100 Ruokolahti

<http://www.parikkalanseurakunta.fi/ryhmat/lapset-ja-lapsiperheet>

Parikkalan ev.lut.seurakunta Pietarinkuja 2, 59100 Parikkala

<http://www.rautjarvenseurakunta.fi/fi/palvelut/lapsityo>

Rautjärven ev.lut.seurakunta Simpeleentie 12, 56800 Simpele

Lappeenrannan ortodoksinen seurakunta

Seurakunta tarjoaa lapsille ja perheille monipuolisesta erilaista toimintaa. Lapsilla on mahdollisuus osallistua mm. Leireille sekä erilaisiin lastenkerhoihin, joissa askarrellaan, lauletaan ja tehdään käsitöitä. Perhekerho on kohtaamispaikka, jonne lapset tulevat yhdessä aikuisen kanssa. Toimialue: Lappeenranta, Imatra, Lemi, Rautjärvi, Ruokolahti, Savitaipale, Parikkala Luumäki ja Taipalsaari.

<https://www2.ort.fi/lappeenranta/lappeenrannan-ortodoksinen-seurakunta-lapset-ja-nuoret>

Lappeenrannan ortodoksinen seurakunta Kristiinan katu 7, 53900 Lappeenranta

MUUT PALVELUT LAPSIPERHEILLE

Tuetut lomat

Kaikilla Suomessa asuvilla on mahdollisuus hakea tuettua lomaa hakemuksella. Tavoitteena on tarjota kodin ulkopuolinen loma niille, joilla ei ole siihen muutoin mahdollisuutta. Loma voidaan myöntää taloudellisin, terveydellisin tai sosiaalisin perustein. Asiakas maksaa lomasta omavastuuosuuden, mutta suurin osa kustannuksista maksetaan avustuksella.

<https://www.lomajarjestot.fi/>

Taloudellinen tuki

Taloudellista tukea on mahdollista hakea Kelasta ja kunnan sosiaalipalveluista. Lapsiperheillä on myös mahdollisuus hakea apurahaa joiltakin yhdistyksiltä esimerkiksi vammaisen lapsen harrastukseen tai apuvälineisiin.

<http://www.kela.fi/toimeentulotuki>

<http://www.eksote.fi/sosiaalipalvelut/toimeentulotuki/Sivut/default.aspx>

<http://www.vamlas.fi/apurahat/>

<http://www.tukilinja.fi/apurahat/>

<http://www.vammaisurheilu.fi/palvelut/jasenpalvelut/apurahat-ja-tuet>

Lastensuojelu

Lastensuojelun tarkoitus on turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun. Lastensuojelun on tuettava vanhempia, huoltajia ja muita lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavia henkilöitä lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa järjestämällä tarvittavia palveluja ja tukitoimia.

Ehkäisevä lastensuojelu tarjoaa perheille palveluita niin, että perheellä ei ole lastensuojelun asiakkuutta. Kun lapsi ja perhe ovat lastensuojelun asiakkaina, heille järjestetään palveluita avo-, sijais- tai jälkihuoltona.

(Lastensuojelulaki 13.4.2007/ 417)

Lasten ja nuorten talo, Kasarmikatu 7, 53900 Lappeenranta

Lasten ja nuorten talo, Kauppakatu 7, 55120 Imatra

Rautjärven hyvinvointiasema, Viipurinkatu 6, 56800 Simpele

<http://www.eksote.fi/sosiaalipalvelut/lastensuojelu/Sivut/default.aspx>